

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Roller derby näkyväksi viestinnän avulla

Satu Vesterinen

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 2 / 2015

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Satu Vesterinen	Sivumäärä 37 ja 33 liitesivua
Työn nimi Roller derby näkyväksi viestinnän avulla	
Ohjaava(t) opettaja(t) Annamari Maukonen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Roller Derby Finland ry, Raisa Siivola	
Tiivistelmä <p>Työn tilaaja on Roller Derby Finland ry, joka on suomalaisen roller derbyn kattojärjestö. Tilaajan toimintaa tuli kehittää heidän viestinnän osalta siten, että se olisi selkeämpää. Työn tavoitteena oli roller derbyn harrastajien mielikuvien selvittäminen lajista, koska tähän mennessä roller derbyn imago on ollut sekava. Tämä vaikuttaa siihen, että roller derbyn viestintä medialle on myös sekalaista. Työn toisena tavoitteena oli tehdä tilaajalle viestintästrategia, joka helpottaa järjestön viestintää.</p> <p>Tein opinnäytetyön haastattelemalla roller derbyn aktiivitoimijoita ja normaaliharrastajia sekä havainnoimalla lajin näkyvyyttä mediassa. Lisäksi tein roller derbyä harrastaville kyselytutkimuksen, jossa selvitin heidän näkemyksiä lajista. Viestintästrategian laatimiseen hyödynsin viestinnän ja markkinoinnin kirjallisuutta.</p> <p>Opinnäytetyö tuotti tilaajalle viestintästrategian, jota voi hyödyntää viestinnässä ja markkinoinnissa. Lisäksi kyselytutkimuksesta saadut tulokset auttavat tilaajaa kehittämään toimintaansa harrastajia palvelevaksi. Työn tavoitteet täyttyivät. Sain selvitettyä harrastajien mielikuvaa lajista ja sain tehtyä viestintästrategian. Selvitin, että roller derbyn harrastajat haluavat kehittää roller derbyn nykyistä imagoa urheilullisempaan suuntaan. Tämä kehitys ei kuitenkaan saisi hävittää lajin tunnusomaisia piirteitä.</p> <p>Roller derbyä on harrastettu Suomessa vuodesta 2009 lähtien. Työ antaa uutta tietoa siitä, kuinka laji on kehittynyt nykypäivään ja miten harrastajat haluavat kehittää sitä lisää. Työ on esimerkki kulttuuri-tuotannon ammattialalle siitä, kuinka kulttuurituotannon opintoja pystyy hyödyntämään urheilun parissa.</p>	
Asiasanat roller derby, viestintä, markkinointi, imago	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Satu Vesterinen	Number of Pages 37 + 33
Title Making roller derby visible by using communication	
Supervisor(s) Annamari Maukonen	
Subscriber and/or Mentor Roller Derby Finland ry, Raisa Siivola	
Abstract <p>This thesis is ordered by Roller Derby Finland ry which is a finnish roller derby umbrella organisation. Roller Derby Finland wanted to improve their communication so that it would be clearer. The objective of this thesis is to clarify the image of roller derby amongst roller derby enthusiasts because the image of the sport is complicated. The second objective is to make a communication strategy to help Roller Derby Finland to improve their communication.</p> <p>I did this investigation of roller derby image by interviewing sport enthusiasts and observing how roller derby is displayed in media. I also carried out a survey for people who play roller derby, so that I could have their opinion about the sport. For making the communication strategy I used communication and marketing literature.</p> <p>The concrete product of this thesis is a communication strategy, which I did for Roller Derby Finland so that they can take advantage of it and improve their communication. In addition, the results of survey can help Roller Derby Finland to improve their activity to serve better roller derby community. The goals of this thesis came true. I managed to solve image of roller derby amongst roller derby enthusiasts and I made the communication strategy for Roller Derby Finland. I found out that roller derby players want to develop the image of roller derby to be more sporty. This progress should not, however, obliterate the characteristic feature of roller derby.</p> <p>Roller derby has been played in Finland since 2009. This thesis gives new information how roller derby has developed and how players want to develop it more. This thesis is also an example how one can benefit cultural production studies in a sport field.</p>	
Keywords roller derby, communication, image	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 ROLLER DERBY	6
2.1 Lajin säännöt	6
2.2 Lajin historiaa	7
2.3 Roller derbyn vertailu luistelulajeihin	8
2.4 Roller Derby Finland	9
2.5 Suomen Luisteluliitto	10
2.6 Women's Flat Track Derby Association	10
3 TIEDONKERUUMENETELMÄT	11
3.1 Ryhmähaastattelu	11
3.2 Teemahaastattelu	12
3.3 Kyselytutkimus	13
4 NÄKÖKULMIA ROLLER DERBYN HARRASTAMISEEN	13
4.1 Roller derby ilmiönä	14
4.2 Millaisena roller derby koetaan?	17
4.3 Roller derbyn kehittyminen urheilulajina	19
4.4 Kuvaus lajin harrastajista	21
5 VIESTINTÄ ROLLER DERBYSSÄ	26
5.1 Sisäinen viestintä	27
5.2 Ulkoinen viestintä	28
6 LOPUKSI	33
6.1 Työn arviointi	34
6.2 Tulevaisuudessa	35
LÄHTEET	37
LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Tarjosin opinnäytetyön tekemistä Suomen roller derbyn kattojärjestö Roller Derby Finland ry:lle, sillä halusin tehdä opinnäytetyöni urheilun ja itselleni läheisen harrastuksen parissa. Tämän opinnäytetyön myötä pääsen hyödyntämään kulttuurituotannon osaamistani myös urheilun kentällä etenkin tiedonkeruun, viestinnän ja markkinoinnin osalta. Olen huomannut roller derbyn yhdistävän luontevasti kulttuurin ja urheilun, sillä roller derby on joukkueurheilua, jossa näkyy myös show-elementtejä (Suni 2012). Tästä esimerkkinä on harrastajien itse keksimät pelinimet.

Päädyin tekemään opinnäytetyöni Roller Derby Finland ry:lle, sillä koen pääseväni edistämään roller derbyä parhaiten lajin kattojärjestön kautta. Kattojärjestön toiminta heijastuu roller derbyn harrastamiseen koko Suomessa. Keskustelun myötä osoitautui, että Roller Derby Finlandilla on tarvetta järjestön viestintästrategialle. Järjestöllä ei ole aikaisemmin ollut viestintästrategiaa ja se olisi hyvä tehdä uuden urheilulajin näkökulmasta.

Roller derby kuuluu vuodesta 2015 lähtien Suomen Luisteluliiton lajivalikoimaan, minkä toivotaan helpottavan lajin aseman vakiinnuttamista Suomen urheilukentällä (Suomen Luisteluliitto 2015). Myös tämän vuoksi Roller Derby Finlandilla on hyödyllistä olla viestintästrategia, joka auttaa järjestöä viestimään erityisesti sisäisesti jäseneseuroilleen ja ulkoisesti medioille.

Ennen viestintästrategian tekemistä minun oli hyvä selvittää lajin harrastajien näkemyksiä roller derbyn harrastamisesta Suomessa. Sitä selvitin haastatteluilla ja kyselytutkimuksella. Otin selvää asiasta, koska Roller Derby Finland kaipaa lajin harrastamiseen yhtenäisempää linjaa, kuin mitä se tähän mennessä on ollut. Roller derbyn kaltaisella uuden urheilulajin harrastajien keskuudessa ei ole vielä selkiytynyt se, millainen kuva roller derbyä annetaan ulospäin. Mielenpitoita asiasta on paljon, eivätkä kaikki lajin harrastajat välttämättä tuo mielenpitoitaan ilmi. Tämä opinnäytetyö tutkii roller derbyn harrastajien mielikuvia lajista sekä Roller Derby Finlandin hallituksen jäsenien että normaaliharrastajien keskuudessa.

Opinnäytetyön konkreettisenä tuotoksena on viestintästrategia Roller Derby Finlandille. Viestintästrategia tehdään uuden urheilulajin lanseerauksen näkökulmasta, sillä järjestö pyrkii markkinoimaan suurelle väestölle vielä tuntematonta urheiluharrastusta. Roller derby lajina on nyt siinä vaiheessa, että se kaippaa hyvin suunniteltua viestintää voidakseen tulla tunnetuksi.

2 ROLLER DERBY

Roller derbyä harrastetaan ympäri maailmaa monilla eri säännöillä. Suomessa, Euroopassa ja osassa Pohjois-Amerikkaa lajia harrastetaan WFTDA:n (Women's Flat Track Derby Association) säännöillä. Roller derbyä pelataan etenkin muualla USA:ssa USARS:n (USA Roller Sports) säännöillä, mutta opinnäytetyössäni keskityn WFTDA:n säännöillä pelattavaan roller derbyyn. (Ristkari 2013, 11.)

Kerron roller derbyyn pelin kulusta ja historiasta mahdollisimman selkeästi ja lukijaystävällisesti. Lajin kannalta oleelliset termit olen kirjoittanut sulkeisiin. Kerron myös suomalaisen roller derbyyn harrastamiseen eniten vaikuttavista tahoista eli kansainvälisestä naisten roller derby järjestöstä WFTDA:sta, Suomen Luisteluliitosta ja suomalaisen roller derbyyn kattojärjestöstä Roller Derby Finlandista.

2.1 Lajin säännöt

Roller derbyä pelataan quad -mallisilla rullaluistimilla, joissa on neljä rengasta kahdessa rivissä ja jarrupala luistinten kärjessä. Muita pelivälineitä ei ole. Roller derby on joukkueurheilua, jossa kaksi joukkuetta kilpailevat toisiaan vastaan ovaalinmuotoisella ja tasaisella alustalla. Yksi peli (*game*) kestää 2 x 30 minuuttia. Kummastakin joukkueesta kentällä voi olla kerrallaan viisi pelaajaa, joista yksi on pisteidentekijä eli jammeri (*jammer*) ja muut puolustajia eli blokkereita (*blocker*). Blokkerit estävät vastajoukkueen jammeria, ja auttavat omaa jammeria pääsemään pelaajista koostuvan ryhmän eli pakan (*pack*) lävitse. Tämä täytyy tehdä sääntöjen puitteissa ja luistelukentän rajojen sisällä.

Pelaajien peliväline on heidän kehonsa, siksi roller derby on suojiensa kanssa pelattava täyskontaktilaji. Käyttä olkapäästä alaspäin ei saa käyttää vastustajan estämiseen, eikä myöskään jalkoja reisien puolestavälistä alaspäin, mutta muuten omaa kehoa voi käyttää. Esimerkkinä rangaistavasta teosta on kontaktin ottaminen muun muassa vastustajan päähän ja selkään. Yhdestä rangaistuksesta pelaaja joutuu jäähyaitioon (*penalty box*) istumaan rangaistusta 30 sekunniksi.

Jammeri kerää pisteitä laillisesti ohitetuista vastajoukkueen pelaajista. Ensimmäisellä kierroksella ei lasketa pisteitä, vaan ratkaistaan johtavan jammerin (*lead jammer*) asema, joka saadaan ohittamalla ensimmäisenä vastajoukkueen blokkerit. Lead jammerin statuksen saanut jammeri pystyy halutessaan lopettamaan erän eli jamin (*jam*) milloin haluaa. Muuten jami kestää kaksi minuuttia, jonka jälkeen alkaa uusi jami uudella pelaajakentällisellä.

Yhteen peliin saa osallistua enintään 14 pelaajaa. Tästä pelaajaluettelosta enintään viisi pelaajaa voi olla kentällä kerrallaan. Pelin voittaa eniten pisteitä ansainnut joukkue, ja lopputulos voi vaihdella paljonkin riippuen joukkueiden tasosta. Loppupiste-ero voi vaihdella yhdestä pisteestä jopa viiteensataan pisteeseen asti. (WFTDA 2015.)

2.2 Lajin historiaa

Nykyajan roller derby on kokenut monia lajimuutoksia 1880-luvulta lähtien, jolloin lajin nimi oli vielä derby. Tuolloin derby koostui monipäiväisistä kestävyys- ja nopeusrullaluistelukisoista. Derby jatkui sellaisenaan 1930-luvulle, jolloin lajiin sisällytettiin kontaktia. Tällöin lajin nimeksi tuli Transcontinental Roller Derby. Transcontinental Roller Derby koki muutoksia joukkueen ja sääntöjen kokoonpanoissa, kunnes vakiintui sen aikaiseen muotoonsa vuonna 1939. Transcontinental Roller Derbyyn yleisömäärä kasvoi, kun laji pääsi ensimmäistä kertaa televisioon vuonna 1948. (Lahti Roller Derby 2015.)

1950- ja 1960-luvuilla Transcontinental Roller Derby suosi kääntyi laskuun, jolloin lajin sääntöjä kehitettiin yleisöystävällisemmäksi. Otteluita ruvettiin käsikirjoittamaan

ja lajiin sisällytettiin draamaa ja showelementtejä. Lajin ympärille kehittyi TV-sarja RollerGames vuonna 1989 jolloin lajin showluonne oli näyttävintä. Roller Derby oli 1900-luvun ajan sopimussuhteessa yrityksiin ja TV-yhtiöihin, mikä tarkoitti sitä, että kun yritykset menivät konkurssiin tai yleisö menetti mielenkiintonsa, niin roller derbyäkään ei pelattu. (Mt.)

Ensimmäinen moderni roller derby amatöörijoukkue perustettiin Texasissa vuonna 2002. Silloin paikalliset naiset kokoontuivat miettimään lajia uudestaan ilman 1900-luvulta totuttujen yritysten tai TV-ohjelmien johtohahmoja, joiden toimintaan kuului hyödyntää roller derbyä showurheilulajina. 2000-luvun alusta lähtien tätä modernia roller derbyä on alettu suunnata naisille sekä kaltevalla (*banked track*) että tasaisella (*flat track*) alustalla pelattavaksi. Euroopassa, jonne roller derby saapui vuonna 2006, pelataan tasaisella alustalla. (Mt.)

2.3 Roller derbyn vertailu luistelulajeihin

Suomessa on paljon luistelulajeja roller derbyn lisäksi, muun muassa jääkiekko, jääpallo, ringette, pikaluistelu, short track, taitoluistelu ja rullaluistelu, joista osa on roller derbyn tavoin joukkuelajeja.

Roller derby rantautui Suomeen vuonna 2009, kun Suomen ensimmäinen seura Helsinki Roller Derby perustettiin (Helsinki Roller Derby 2015). Samana vuonna perustettiin roller derby joukkue myös Tampereelle (Tampere Roller Derby ry 2012). Jääkiekkoa on puolestaan pelattu Suomessa vuodesta 1899 lähtien (Suomen Jääkiekkoliitto 2015). Jääpalloa on pelattu vielä kauemmin kuin jääkiekkoa, Suomeen jääpallo tuli Pietarista 1890-luvulla (Suomen Jääpalloliitto 2015). Rullaluistimilla pelattava roller derby eroaa paljon jään päällä luisteltavista luistelulajeista, jotka ovat kuuluneet suomalaiseen urheiluperinteeseen yli 100 vuotta kauemmin. Erona roller derbyssä on urheiluvälineiden kuten mailan ja maalien puuttuminen, ovaalin muotoinen kenttä sekä lajin harrastajien naispainotteisuus.

Jäällä pelattavista luistelulajeista roller derbyä lähimpänä on ringette, joka on roller derbyn tavoin suunniteltu naisten urheilulajiksi. Myös ringette on ollut osa

suomalaisten harrastusta kauemmin kuin roller derby, sillä Suomeen ringette tuli Kanadasta vuonna 1979 (Ringetteliitto 2015). Rullaluistelulla liikuntamuotona on kuitenkin lähes yhtä pitkät perinteet kuin jäällä luistelulla, sillä rullaluistelun historia alkaa 1700-luvulta. Myös roller derbyssä käytettävät quad-luistimet kehitettiin 1800-luvun puolivälissä. (Suomen Luisteluliitto 2015.)

Roller derby on uusi laji, jolla on mahdollisuus kehittyä harrastajien toivomaksi ja heidän näköiseksi lajiksi. Edistystä asian suhteen on tapahtunut vuodesta 2009 lähtien. Esimerkiksi vuonna 2010 Suomeen perustettiin ensimmäinen roller derby -tarvikkeita myyvä Jam in the Box-kauppa (Jam in the Box 2015). Vuonna 2011 pelattiin ensimmäiset viralliset maailmanmestaruuskilpailut, joissa Suomi sijoittui viidenneksi 13:sta maasta (Kouvola Rock n Rollers 2015). Vuonna 2013 Suomi lähti pelaamaan ensimmäisenä Euroopan maana kansallista roller derby sarjaa eli Suomi Cup-nimistä SM-liigaa (Roller Derby Finland 2015).

2.4 Roller Derby Finland

Roller Derby Finland ry on suomalaisen roller derbyn kattojärjestö, joka edistää roller derbyä valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Roller Derby Finland on perustettu syyskuussa 2012 ja on näin melko nuori järjestö. Silti Roller Derby Finland on ehtinyt edistämään lajia esimerkiksi pääsemällä Suomen Luisteluliittoon edustamaan roller derbyä vuodesta 2015 lähtien omana valiokuntana.

Muita järjestöä työllistäviä asioita ovat uusien ja jo olemassaolevien seurojen ohjeistus sekä roller derbyn SM-liigan ja Suomen maajoukkueen eli Team Finlandin hallinnointi. Pääsääntöisesti roller derbyä pelataan Suomessa kaltevan radan säännöillä, jota hallinnoi kansainvälinen WFTDA - Women's Flat-Track Derby Association. Roller Derby Finland toimii yhteistyössä WFTDA:n kanssa. Roller Derby Finlandin toiminta pyörii vapaaehtoisten voimin, eikä työstä makseta palkkaa. Järjestön jäsenet koostuvat roller derby urheiluseuroista, joita vuonna 2014 oli 21. (Roller Derby Finland 2015.)

2.5 Suomen Luisteluliitto

Suomen Luisteluliitto on yhdistys, jonka tarkoitus on toimia jäsenlajiensa yhdyssiteenä ja aatteellisena keskusjärjestönä. Luisteluliitto pyrkii edustamaan Suomen luistelu-urheilua, valvomaan jäsenseurojen kilpailutoimintaa, edistämään uusien seurojen perustamista sekä toteuttamalla luistelu-urheilun neuvonta- ja valistustyötä. Liiton jäsenet koostuvat seuroista. Liitossa on edustettuna pikaluistelu, maraton- ja masterluistelu-, matka- ja kuntoluistelu sekä rullaluistelulajeja.

Suomen Luisteluliittoon kuuluu seuroja, jotka liitto luokittelee pisteytyksen avulla. Seurat saavat pisteitä kolmelta osa-alueelta: nuorisotoiminnasta, huippuluistelusta ja aikuisluistelusta. Pisteytykset ratkaisevat sen, mihin luokkaan seura kuuluu, ja luokan perusteella määräytyy seuran äänimäärä vuosittaisten liittokokousten äänestyksessä. Vuonna 2014 Suomen Luisteluliitolla oli 40 seuraa, jotka kuuluvat I-, II- ja III - luokkaan. I-luokan seuroilla on käytettävissä 10 ääntä, II-luokan seuroilla 6 ääntä ja III-luokan seuroilla 3 ääntä. Muita seuroja Suomen Luisteluliitolla on 27 ja heillä on käytössä yksi ääni per seura. (Suomen Luisteluliitto 2015.)

2.6 Women's Flat Track Derby Association

Women's Flat Track Derby Association eli WFTDA on kansainvälinen naisten tasaisella alustalla pelattava roller derbyn lajiliitto. Sillä on täysjäseninä 273 urheiluseuraa ja 100 harjoittelijajäsentä, joita ei vielä ole hyväksytty täysjäseniksi. Suomesta Turun seura on yksi harjoittelijajäsen ja Helsingistä kaksi seuraa ovat täysjäseniä.

WFTDA perustettiin vuonna 2005 edistämään tasaisen radan roller derbyä, naisurheilua ja jäsenseurojen etuja. WFTDA:ssa halutaan toimia harrastajien etujen mukaan harrastajien toimesta. Järjestön jäsenseurojen etuja ajavat pääasiassa naisharrastajat. WFTDA:n tärkeimpiin toimiin kuuluvat roller derbyn sääntöjen asettaminen ja sitä kautta lajin turvallisuudesta huolehtiminen, sekä yleisten suositusten antaminen jäsenseurojen kansallisiin ja kansainvälisiin kilpailuihin. WFTDA:n jäsenet saavat käyttää äänivaltaa järjestön toiminnan kehittämisessä ja sitoutuvat toimimaan asetettujen sääntöjen mukaan.

Nykyaikainen naisten harrastama ja tasaisen alustan kelpuuttava roller derby sai alkunsa 2000-luvun alussa Texasissa. Lajia alkoivat ajamaan eteenpäin pelaajat itse. Laji sai suuren suosion nopeasti, koska sitä voi pelata lähes missä tahansa ilman, että pelaamista varten täytyy rakentaa kaltevaa pelirataa, sillä pelirajojen merkkäminen tasaiselle alustalle riittää. WFTDA perustettiin edistämään nykyaikaisen roller derbyn kasvua mikä on tuottanut tulosta. Vuoteen 2011 mennessä tasaisen alustan roller derbyä pelattiin lähes viidessä sadassa seurassa maailmassa. Järjestö pyrkii edelleen edistämään tasaisen radan roller derbyä eri puolilla maailmaa. (WFTDA 2015.)

3 TIEDONKERUUMENETELMÄT

Tässä pääkappaleessa kerron tiedonkeruumenetelmistä ja niiden valintaperusteista. Olen kerännyt tietoa Roller Derby Finlandin toiminnasta sekä roller derbyn harrastamisesta ryhmä- ja teemahaastattelun, kyselytutkimuksen sekä havainnoinnin avulla. Havainnoin roller derbyn harrastamista median antaman kuvan kautta. Opinnäytetyöosiossa hyödynnän erityisesti haastatteluja ja havainnointia. Opinnäytetyön liitteenä olevassa viestintästrategiassa hyödynnän kyselytutkimuksesta saatuja tuloksia.

Roller derbystä on olemassa paljon hiljaista tietoa sekä lajin harrastamisesta että lajin kulttuurista. Keräsin tietoa asiasta käymällä keskusteluja lajin harrastajien kanssa ja tutkimalla lajin näkyvyyttä mediassa. Lisätietoa lajin historiasta ja lajin Suomeen saapumisesta keräsin internetistä. Laji on nuori ja säännöt kehittyvät jatkuvasti. Sen takia asiasta ei ole paljon kirjoitettu painettuihin julkaisuihin, joten tiedon löytäminen suomalaisesta roller derbystä esimerkiksi kirjoista on lähes mahdotonta. Tästä syystä opinnäytetyön viitteet ovat suurelta osin internetistä.

3.1 Ryhmähaastattelu

Tein Jyväskylä Roller Derby ry:n jäsenille ryhmähaastattelun, jossa kartoitin heidän ajatuksia roller derbyn harrastamisesta sekä lajin imagosta ja markkinoinnista. Heidän antamista vastauksista halusin saada ideoita Roller Derby Finlandin hallituslaisten haastatteluun ja myöhemmin harrastajien kyselytutkimuksen laatimiseen.

Päädyin Jyväskylä Roller Derbyn jäsenten haastattelussa ryhmähaastatteluun, koska se mahdollisti keskustelun syntymisen kyselyn teeman ja valmiiden kysymysten ulkopuolelta. Ryhmän koko oli vain viisi henkeä, mutta se mahdollisti sen, että jokainen pääsi vastaamaan ja perustelemaan vastauksensa hyvin. Vuorovaikutuksellinen tilanne toimi ryhmän jäsenille motivaationa keskustella ja väitellä asioista muiden kanssa. Se taas antoi minulle arvokasta tietoa henkilöiden erilaisista asenteista ja suhtautumisesta roller derbyn harrastamiseen liittyen. (Tilastollinen tiedonkeruu 2015.)

3.2 Teemahaastattelu

Haastattelin kolmea Roller Derby Finlandin hallituslaista puhelimitse ja yhtä sähköpostitse tarkoituksena kerätä tietoa Roller Derby Finlandin toiminnasta suoraan heiltä. Tein tämän vaiheen heti Jyväskylä Roller Derby ry:n ryhmähaastattelun jälkeen, kun olin litteroinnut haastattelun ja analysoinnut sen.

Roller Derby Finlandin hallituslaisten haastattelussa päädyin teemahaastattelumenetelmään, koska en tienyt paljoakaan järjestön toiminnasta. Olin perehtynyt järjestön tiedostoihin, mutta haastattelut antoivat syvempää tietoa heidän toiminnasta. Lisäksi halusin tietää harrastajien omista kokemuksista lajin harrastamisesta ja heidän mielipiteitä lajin tulevaisuudesta. Teemahaastattelu sopi tähän tarkoitukseen, koska se mahdollisti joustavan tutkimusasetelman, jossa haastattelurunkoa ei tarvitse pakonomaisesti noudattaa. Teemahaastattelussa kysymyksiä pystyy muuttamaan haastateltava- ja tilannekohtaisesti. En osannut myöskään ennakoida haastateltavien vastauksia, minkä vuoksi mahdollisuus esittää täydentäviä kysymyksiä oli tärkeää. (Routio 2007.)

3.3 Kyselytutkimus

Tein Roller Derby Finlandin nimissä kyselytutkimuksen Webropol ohjelmalla. Internetissä vastattavaan kyselylomakkeeseen vastasi 211 lajin harrastajaa, jotka koostuivat lähinnä Roller Derby Finlandin jäsenseurojen jäsenistä. Pyysin Roller Derby Finlandin jäsenseurojen yhteyshenkilöitä jakamaan kyselylomakkeen omille seuroilleen ja sen lisäksi mainostin kyselyä Facebook ryhmissä. Ennen kyselyn julkistamista pyysin Roller Derby Finlandin hallituslaisia kommentoimaan ja esittämään parannusehdotuksia asiaan, jonka jälkeen testasin kyselyn parilla henkilöllä.

Päädyn kyselytutkimuksen tekemiseen, koska se mahdollisti laajan kartoituksen vastaajien asenteista, kokemuksista ja tiedoista roller derbyn harrastamisessa. Kyselytutkimuksen jatkokäsittely on helpompaa kuin haastattelujen, koska saatu aineisto on laskettavassa muodossa ja tulokset voidaan ilmaista esimerkiksi numeroina. Kyselyyn vastanneet ovat kuitenkin vain otanta lajin harrastajista, koska kaikki eivät vastaa kyselyyn. Kyselyn osallistuneiden vastauksien määrästä riippuen voin kuitenkin tehdä jonkinlaisen yleistyksen asiasta. (Pirkko 1998.)

Kyselyyn vastaaminen oli anonymia, jonka tarkoituksena oli rohkaista vastaajia kertomaan mielipiteensä rehellisesti ja avoimesti. Kyselytutkimus on työläs prosessi sekä tehdä että analysoida etenkin avointen kysymysten osalta. Halusin tehdä kyselyyn monta avointa kysymystä, koska niistä saadut vastaukset ovat arvokkaita. Avoimet kysymykset antoivat vastaajille mahdollisuuden tuoda ilmi heidän omia asenteitaan lajin harrastamiseen, imagoon ja markkinoimiseen liittyen.

4 NÄKÖKULMIA ROLLER DERBYN HARRASTAMISEEN

Median ja roller derbyn harrastajien näkökulmat lajista voivat erota toisistaan, joten tässä kappaleessa tarkastelen roller derbyn esiintymistä myös uutisissa. Olen kysynyt harrastajien mielipiteitä roller derbyn imagosta ja medianäkyvyydestä Jyväskylän roller derby seuran jäsenten haastattelulla, Roller Derby Finlandin

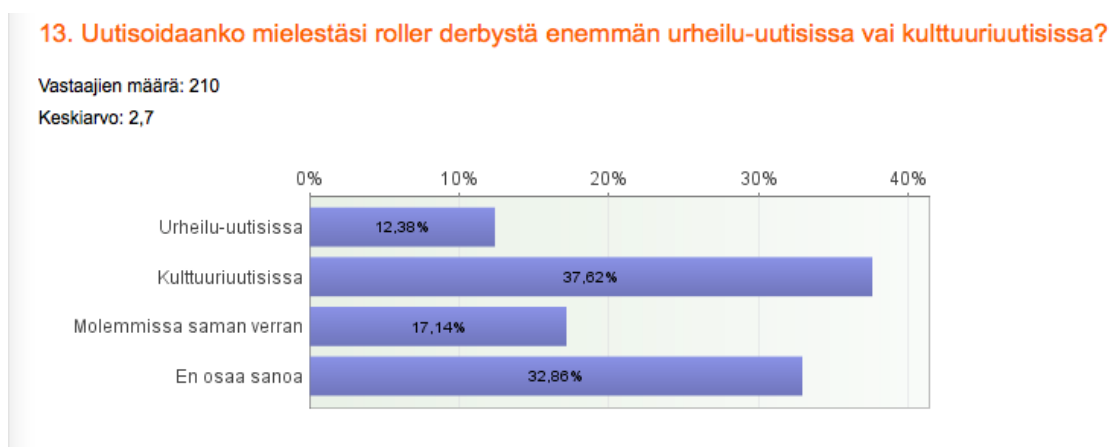
hallituslaisten haastattelulla ja kyselytutkimuksella, johon on vastannut useat roller derbyn harrastajat ympäri Suomen.

Hyödynnän tämän kappaleen havaintojen, kyselyjen ja kyselytutkimuksen tuloksia, kun hahmotan roller derbyn nykyistä imagoa ja suuntaa, johon lajin harrastajat haluavat sitä kehittää. Tämä kappale selkiyttää sen, miten lajiin suhtaudutaan mediassa, Roller Derby Finlandin hallituksessa ja lajin normaaliharrastajien keskuudessa ja onko näiden ryhmien mielipiteissä suuria ristiriitoja.

4.1 Roller derby ilmiönä

Kun roller derby saapui Suomeen vuonna 2009, oli lajin uutisointi mediassa vähäistä ja hajanaista. Vuoteen 2014 mennessä lajista on uutisoitu enemmän ja kattavammin, milloin painottaen lajin historiaa ja milloin jotain muuta lajiin ajankohtaisesti liittyvää. Kysyin roller derbyn harrastajilta lajin uutisoinnin painottumisesta kulttuuri- ja urheilu-uutisten välillä, jonka vastauksista kertoo seuraava kaavio.

Kaavio 1. Vastaukset roller derbyn uutisoinnista

Kaavio näyttää enemmistön vastaajista olevan sitä mieltä, että roller derbyä uutisoidaan enemmän kulttuuri- kuin urheilu-uutisissa. Tämä kertoo siitä, että lajin harrastajat eivät juuri näe roller derbyä urheilu-uutisissa. Osa vastaajista on myös sitä mieltä, että roller derbyä uutisoidaan enemmän urheilu-uutisissa. Tähän vaikuttanee se, mitä mediaa vastaajat seuraavat. Jonkinlaisesta median tasapainosta

kertoo se, että roller derbyä koetaan uutisoivan myös tasapuolisesti sekä urheilu- että kulttuuriuutisissa. Tämä on mielestäni osoitus siitä, että roller derby on onnistunut yhdistämään lajiinsa urheilun ja kulttuuripuolen. Yllättävän suuri osa ei osannut vastata kysymykseen, joka voi johtua joko huonosta kysymyksenasettelusta, tai roller derbyn uutisoinnin sekavuudesta tai hajanaisuudesta.

Esimerkiksi Yle kertoi vuonna 2010 lajin olevan hurjapäisten naisten harrastama, johon kuuluu feministisyys ja punkhenkisyyttä (Yle Helsinki 2010). Löysin MTV3 viihdeuutisista ensimmäisen maininnan roller derbystä vuodelta 2011, kun sivuilla kerrottiin Miss MTR 2011-kilpailun voittajan Katri Lausalan harrastavan lajia (MTV3 2011). Iltasanomien urheilu-uutisista näin roller derbystä kertovan videon vuodelta 2012. Tällä kolme minuuttia kestäväällä videolla näkyy Lahden seuran harjoituksia koulun liikuntasalissa samalla, kun joukkueen apuvalmentaja kertoo lajista (Iltasanomat 2012).

Yle on uutisoinut roller derbystä vuoden 2010 jälkeenkin. Esimerkiksi vuonna 2012 ilmestyneessä Ylen uutisessa kuvassa edustavat Kotkan seuran roller derby pelaajat tuohon aikaan tyypillisissä roller derby asusteissa, kuten värikkäissä asusteissa ja sukkahousuissa. Uutinen esittelee lajia puhtaasi naisten harrastamana, jossa miehiä kaivataan vain katsomoon ja tuomareiksi. Lajin mainitaan olevan myös oikea urheilulaji kivoista pelaajanimistä ja ulkoasuista huolimatta. (Lassheikki 2012.)

Yleisesti lajista on uutisoitu vaihtelevasti urheilu-, elämäntyyli- tai kulttuuriotsikoiden alla. Edes vuoden 2014 lajin uutisointi ei välttämättä eroa paljoakaan vuoden 2010 uutisoinnista kaikissa medioissa. Esimerkiksi verkkolehti Kansan Uutiset uutisoi lajista vuonna 2014 otsikolla "Hurjat naiset rullaluistimilla". Uutisen sisältö painottaa edelleen harrastajien omaperäisiä, kirjoittajan mukaan jopa härskejä pelaajanimiä sekä naisten ulkonäköä. Roller derbystä uutisoidaan Helsinki Pride 2014 yhteydessä, jolloin tekstin näkökulma on tasa-arvossa ja ihmisoikeuksissa. (Paju 2014.)

Roller derbyn uutisoinnin näkökulma eli se, uutisoidaanko lajia esimerkiksi urheilu- vai kulttuuriuutisena, tuntuu olevan mediakohtaista ja erityisesti lehdistökohtaista. Kouvolan Sanomat uutisoi vuonna 2013 Kouvolan roller derby joukkueen voitosta Tukholman joukkuetta vastaan urheilu-uutisena. Uutinen on lyhyt painottuen tiukasti

pelin keskeisimpiin asioihin kuten joukkueiden ja tärkeän pelaajan nimeämiseen, piste-eroon ja ottelun kulkuun. (Kouvolan Sanomat 2013.) Monista muista uutisista erottuen Kouvolan Sanomat ei keskity uutisessa lajin saapumiseen Suomeen, sen kulttuurin tai muuhunkaan oheismateriaaliin. Varsinainen keskustelu lajista, sen pelaamisesta ja kulttuurista käydään uutisen kommenttiosioissa.

Roller derby voi tulla vastaan yllättävissäkin paikoissa, kuten Postin asiakaslehdessä Postia sinulle, joka ilmestyi suomalaisten kotiin 2014 joulun alla. Postin asiakaslehdessä Suomen maajoukkuelaiset kertovat tulevasta matkastaan 2014 vuoden MM-kisoihin Dallasin kaupunkiin Texasiin ja siitä, kuinka he aikovat juhlia suomalaista joulua ulkomailla (Postia Sinulle 2014, 20).

Lajin itsestään antama kuva on puhuttanut roller derbyharrastajia jo vuonna 2012 harrastajien omassa verkkojulkaisussa KARU. Nina T-Bag Sunin tekstissä "Roller derby – etuliiteurheilun paaria?" mietitään lajin harrastajien antamaa kuvaa medioille ja sitä, että onko lajin mediaseksikkyyttä hyödynnetty liian pitkälle. Laji on etenkin aluksi saanut paljon huomioita näyttävällä asenteella, joka on saanut aikaan sen, että lajista ovat kiinnostuneet ensisijaisesti pelaajat, mutta myös katsojat ja muuten roller derbyn ilmiöstä kiinnostuneet. (Suni 2012.)

Lajiin kuuluvat pelaajanimet, värikkäät vaatteet ja muut show-elementit ovat tuoneet huomiota lajille, mutta johtanut myös siihen, että lajia esitellään urheilu-uutisten sijaan enemmän kulttuuri- ja vapaa-aikapuolella. Lajia on markkinoitu naisten lajina, jotta lajille saataisiin paljon pelaajia. Se taas on vähentänyt median halua uutisoida lajia urheilupuolella, sillä naisurheilua ei näy mediassa yhtä paljon kuin miesten harrastama urheilu. Lajin antama kuva itsestään on myös vaikeuttanut sponsoreiden saantia esimerkiksi peleihin, sekä lajin kannalta tärkeiden urheilusalien käyttövuoroja. (Mt.)

Roller derbyharrastajat eivät vaikuttaneet olevan vuonna 2012 varmoja siitä, että miten lajia esitetään ulkopuolisille tai siitä, että mitä itse haluavat lajilta tulevaisuudessa (mt). Vuonna 2015 haastatteluista ja kyselystä saatujen tulosten mukaan näyttää siltä, että useat harrastajat haluavat roller derbyn pois niin sanotusta

tyttöurheilusta. Sen sijaan roller derbyn toivotaan saavan vakavasti otettavan urheilun maineen.

4.2 Millaisena roller derby koetaan?

Sekä roller derbyn imagosta että lajin tulevaisuudesta on harrastajien keskuudessa useita mielipiteitä. Jyväskylä Roller Derby ry:n jäsenille tekemäni ryhmähaastattelu antaa sekalaisen kuvan harrastajien näkökulmasta haastattelun pienen otannan vuoksi, mutta vastaukset ovat hyvin perusteltuja ja antavat uusia näkökulmia asioista, joita en itse tulisi ajatelleeksi.

Haastattelussa ilmeni, että monen mielestä roller derby on kiehtova ilmiö. Ilmiö onkin ensisijaisesti se asia, joka saa ihmiset kiinnostumaan roller derbystä. Roller derby pelin näkeminen suorana paikan päällä taas tuo lajiin konkretiaa, mikä saattaa lopulta tartuttaa innostuksen aloittaa laji. Ihmisillä voi olla myös kaipuu aloittaa urheilu uudelleen myöhemmällä iällä. Aloitettu urheilulaji voi helposti olla roller derby, joka on ensisijaisesti aikuisten naisten harrastama. Suomalaiset ovat tottuneita talvella luistelemiseen ja kesäisin myös rullaluisteluun, joten quad-rullaluistimilla pelattava laji ei välttämättä tunnu kovin vieraalta ajatukselta.

Useille lajia harrastamattomille roller derbystä tulee mieleen väkivaltainen laji, ainakin jos henkilölle on tuttu ainoastaan yhdysvalloissa harrastettava roller derby. Seuran jäsenien mukaan onkin totta, että lajia aloittelevan on hyvä asennoitua olemaan pelkäämättä kipua, sillä luistelemaan opetellessa voi sattua kaatumisia ja myöhemmin pelitilanteissa kovia yhteenottoja. Kipua ei kuitenkaan pelihetkellä välttämättä edes tunne hetken tuoman endorfiinin vuoksi. Lisäksi roller derbyn aloittaminen voi aluksi tuntua kehossa paljon, koska keho oppii käyttämään uusia lihaksia ja vielä myöhemmin, kun pelaaja harjoittelee kontaktin ottamista toisten harrastajien kanssa. Ihmiskeho kuitenkin tottuu nopeasti, ja haastateltavat kokevat roller derbyn olevan kuntoa paljon nostattava urheilulaji.

Roller derby koetaan lajina, joka vaatii ja antaa paljon harrastajille. Ensisijaisesti roller derby on joukkuelaji, jossa jokaisen antama panos joukkueelle ja seuralle on

tärkeää. Seurassa arvostetaan helposti henkilöitä, joilla on aikaa ja valmiuksia sitoutua joukkueeseen. Roller derbyn pariin halutaan houkutella mielellään henkilöitä, joilla on aikaisempaa joukkueurheilutaustaa ja halukkuutta tuoda omaa osaamistaan lajin kehittämiseen. Roller derby tarvitsee kehittyäkseen erilaisia harrastajia ja muista lajeista mallioppimista.

Haastattelussa kävi ilmi, että pelaajat kokevat kohtaavansa jonkin verran ennakkoluuloja. Usein ihmisten huomio kiinnittyy siihen, että lajia pelataan ovaalin muotoisella radalla ilman pelivälineitä. Se koetaan outona asiana, ja lisäksi ihmisillä tuntuu olevan se ennakkoluulo, että pelaajina on useimmiten vihaiset tai aggressiiviset naiset. Roller derbyä on myös sanottu olevan lesbohuispausta, jota harrastajat eivät osanneet sen tarkemmin selittää. Lesbo-maineen haastateltavat arvelevat johtuvan lajin kontaktipitoisuudesta ja naisvaltaisuudesta eikä niinkään lajin harrastajien seksuaalisesta suuntautumisesta.

Roller derbyn harrastamisessa koetaan olevan eroja muihin urheilulajeihin verrattuna. Roller derbyn harrastaminen ei ole esimerkiksi kovin organisoitunutta lajin nuoren iän vuoksi. Uudet seurat aloittavat toimintansa usein aivan alusta, ja yksittäinen henkilö voi joutua tekemään hyvinkin paljon työtä asian eteen. Vielä toistaiseksi lajissa ei ole mukana ammattimaisia valmentajiakaan. Sen sijaan seuroilla saattaa olla valmennustiimejä, jotka koostuvat seuran aktiiviharrastajista. Roller derbyä ei ole ehkä haluttukaan viedä kohti ammattimaista urheilua, koska se vaatii paljon ihmisten työresursseja. Se asia muuttunee vähitellen, sillä roller derbyn harrastajista löytyy paljon henkilöitä, jotka ovat halukkaita panostamaan lajiin ja viemään sitä eteenpäin omalla tavallaan.

Harrastajat tuntuivat pitävän roller derbyn imagoa vaativana mutta myös hauskana. Vaikka roller derby on ensisijaisesti urheilulaji, tuntuu se silti olevan joillekin harrastajille tasapuolisesti myös kulttuuria. Tämä johtuu siitä, että lajin harrastamiseen sisältyy paljon myös pelaamisen ja harjoittelun ulkopuolista toimintaa. Roller derbyssä on yleistä yhteiset illanvietot joukkueen kanssa, toisten seurojen pelien seuraamiset ja oman seuran ja lajin edistämiseen liittyvät tapahtumat. Aina roller derby ei jää pelkäksi harrastukseksi, vaan siitä voi tulla myös osa henkilön identiteettiä.

Haastattelun lopuksi ryhmä kertoi olevansa erityisen tyytyväisiä siihen, että laji tarjoaa mahdollisuuden osallistua ikään ja ruumiinrakenteeseen katsomatta. Lajissa voi hyödyntää oman kehon erityispiirteitä, koska pelaajapaikkoja ja pelitapoja on monia. Roller derbyssä ei myöskään ole olemassa seniorisarjaa, ja kilpailukykyisimmät pelaajat voivat hyvin olla monen ikäisiä pelaajia. Lajiin tullaan mukaan toistaiseksi yli 18-vuotiaina, koska junnutoiminnan on vielä alkuvaiheissa.

4.3 Roller derbyn kehittyminen urheilulajina

Roller Derby Finlandin hallituslaisille tekemäni teemahaastattelu selvitti lajin aktiiviharrastajien ajatuksia lajin harrastamisesta, sen tulevaisuudesta sekä Roller Derby Finlandin toiminnasta. Nämä haastateltavat antoivat syvällisiä ja asiantuntevia vastauksia lajista. Se auttoi minua ymmärtämään Roller Derby Finlandin toimintaan vaikuttavista asioista, ja myös saamaan tietoa lajin kehityksestä sen alkuvuosista lähtien nykypäivään asti.

Haastattelin Roller Derby Finlandin hallituslaisia melko pian Jyväskylä Roller Derby ry:n jäsenten haastattelun jälkeen. Haastattelin puhelimitse kolmea ja yksi vastasi minulle sähköpostin kautta. Nämä henkilöt ovat olleet roller derbyn kehityksessä mukana pitkään ja toimivat aktiivisesti roller derbyn parissa.

Haastatteluissa selkeni, että roller derbyn harrastuneisuus on siirtymässä aktiivisesti oikean urheilulajin suuntaan pois alkuaikojen verkkosukkahousu ja rock & roll -tyylistä. Suomessa roller derbyn alkuaika vuodesta 2009 eteenpäin oli aikaa, jolloin lajia pyrittiin nostamaan median huomioon naisten eteenpäin viemänä, anarkistisella ja rajunakin urheilulajina. Tuolloin pyrittiin olemaan mediaseksikäs laji, jotta näkyvyyttä saataisiin paljon.

Vielä nykyäänkin uusiin harrastajiin voi vedota lajin erottuvaisuus perinteisistä joukkueurheilulajeista kuten jääkiekosta tai jalkapallosta. Siksi lajin alkuperästä on haluttu säilyttää esimerkiksi näyttävät peliasut ja -nimet sekä hyvä ilmapiiri. Nämä ovat usein ne tekijät, jotka ihmiset huomaavat roller derbyssä ensimmäisenä ja joihin

he myös ihastuvat. Nykyisin lehdistö uutisoi roller derbystä yhä enemmän myös urheilusivuilla viihdesivujen sijaan, mihin monet harrastajat ovat pyrkineet vaikuttamaan. Roller derbyä halutaan tuoda esille urheilulajina, joka on todellinen ja yhdenvertainen muiden lajien kanssa sekä kovaa kuntoa vaativa. Samaan aikaan roller derbyssä halutaan pitää yllä hyvää ilmapiiriä, joka houkuttelee ihmisiä lajin piiriin.

Roller derby mielletään tee-se-itse lajiksi, jossa pelaajat pääsevät halutessaan mukaan muuhunkin toimintaan esimerkiksi huolehtimalla pelikenttien kunnossapidosta, lippujen myynnistä ja seuran järjestämistä tapahtumista. Tässä on hyvä puoli se, että harrastajat pääsevät näkemään kokonaisvaltaisesti mitä lajin ylläpitämiseen kuuluu. Siten he voivat yhdessä kehittää lajia ilman, että muutokset tuntuvat tulevan harrastajien ulkopuolelta. Monille saattaa roller derbyn myötä konkretisoitua ensi kertaa myös yhdistystyöskentelyn tärkeys, sillä toimivan joukkueen takana on usein toimiva yhdistys.

Koska laji on nuori ja pelaajia vähän, on harrastajilla hyvät mahdollisuudet urheilutaustasta riippumatta nousta pelaamaan jopa SM-tasoon asti. Se voi olla monelle iso motivaatio. Harrastajien kirjo on kuitenkin laaja, mikä koetaan olevan haastavaa mutta myös lajin vahvuus. Tästä on esimerkkinä se, että osa harrastajista haluaa roller derbyn harrastamisessa olevan päämäärä kuten esimerkiksi pelit, ja osa haluaa harrastaa roller derbyä vähemmän tavoitteellisesti ja enemmän harrastusmaisesti. Tähän voi vaikuttaa se, että roller derbystä on luotu sellainen kuva, että lajin pariin voivat tulla kaiken ikäiset ja tyyliiset mihin toiminnan muotoon vain. Mukaan voi tulla joko pelaajaksi, tuomariksi, toimitsijaksi, valmentajaksi, valokuvaajaksi tai tuomalla muuta osaamistaan mukaan.

Yhä enemmän myös miehet ovat innostuneet lajista, eikä vain tuomarin roolina vaan myös pelaajana. Miehet ja naiset voivat pelata omissa piireissään, mutta etenkin alussa yhteistyö on mahdollista ja usein toivottavaa. Roller derby on voimakkaavasti tasa-arvoa korostava urheilulaji, mikä jo itsessään erottaa roller derbyn muiden perinteitä arvostavien urheilulajien rinnalta. Kentällä miehet ja naiset voivat harjoitella ja kilpailla toisiaan vastaan tai rinnakkain sekajoukkueina.

4.4 Kuvaus lajin harrastajista

Ensisijaisesti Roller Derby Finlandin jäsenseurojen jäsenille suunnattu kyselytutkimus antaa tietoa lajin harrastajista ja heidän näkemyksistään roller derbyn imagosta ja näkyvyydestä mediassa. Kyselyn avoimet kysymykset koskevat roller derbyn harrastamisen positiivisia ja negatiivisia puolia sekä yleisesti harrastajien näkemyksiä lajista. Kyselystä saadut tulokset ovat minulle tärkeä aineisto viestintästrategian tekemiseen ja käsittelen siihen liittyviä vastauksia erikseen liitteenä olevassa viestintästrategiassa. Tässä kappaleessa esitän saadut tulokset lajin harrastajien taustatiedoista, mutta en analysoi saatuja tuloksia tarkkaan. Siirrän analysoinnin vaiheen viestintästrategiaan, jossa pääsen miettimään muun muassa ulkoista viestintää aineiston pohjalta.

Roller Derby Finlandin jäsenseuroilla on jäseniä yhteensä 780 kattojärjestön jäsenrekisterin mukaan, joten 211 vastaajan mukaan kyselyn vastausprosentti on noin 26 %. Vastausprosenttia on hyvä, koska kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista ja kyselyn aiheena oli henkilöiden vapaa-aikaan kuuluva harrastus. Samalla pidän tuloksia suuntaa-antavina, koska lajin harrastajista kyselyyn vastasivat alle puolet, minkä vuoksi en voi yleistää saamiani vastauksia koskemaan koko lajin harrastajia.

Oletin kyselyyn vastanneista ison osan olevan roller derbyä aktiivisesti harrastavia, minkä huomioin tulosten analysoinnissa. Halusin tarkistaa asian kyselyssäni ja kaaviosta 2 näkyy kyselyyn osallistuneiden vastaukset.

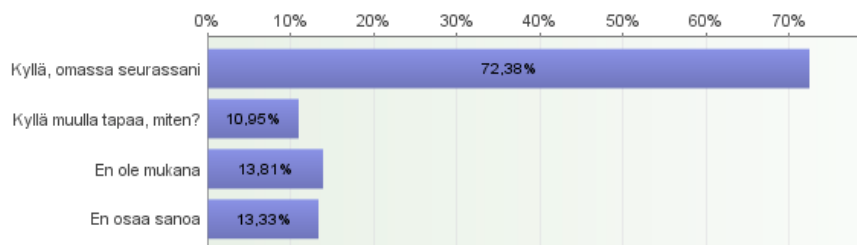
Kaavio 2. Vastaukset harrastajien aktiivisuudesta

20. Oletko mukana kehittämässä roller derbyn harrastamista omassa seurassasi tai muulla tapaa?

Voit vastata useampaan kohtaan.

Vastaajien määrä: 210

Keskiarvo: 1,71

Hypoteesiani tukee se, että kyselyyn vastanneista suurin osa osallistuu roller derbyn kehittämiseen jollain tapaa. Suurimmalla osalla kyselyyn vastanneilla saattaa siten olla paljon sanottavaa roller derbyn harrastamisesta, mikä auttaa selventämään harrastajien mielipiteitä lajista. Kyselyyn vastaamatta jättäneet taas voivat kokea, etteivät ole tarpeeksi harrastaneet lajia osallistuakseen kyselyyn, tai heillä ei muuten vaan ole sanottavaa lajin harrastamisesta. Kyselyyn oli mahdollisuus vastata paikkakunnasta, harrastusasemasta, iästä, harrastuneisuuden määrästä ja muista tekijöistä riippumatta. Kyselyyn vastanneita ei myöskään luokiteltu seurakohtaisesti. Kyselyyn vastattiin nimettömänä, minkä toivoin rohkaisevan vastaajia osallistumaan.

Kyselyyn osallistuivat ensisijaisesti roller derbyn pelaajat eli 82 %. Muista vastanneita olivat valmentajia, tuomareita ja luistelemattomattomia toimitsijoita (*NSO eli Non Skating Official*). 5,21 % harrastivat lajia muulla tapaa. Nämä kuvailivat itseään esimerkiksi loukkaantuneeksi, harvakseltaan osallistuvaksi, aloittelijaksi, tai muuksi lajiin kuuluvaksi toimitsijaksi. Annetut vastaukset ovat siis pelaajapainotteisia, mihin osasin ennalta varautua kysymystenasettelusta lähtien.

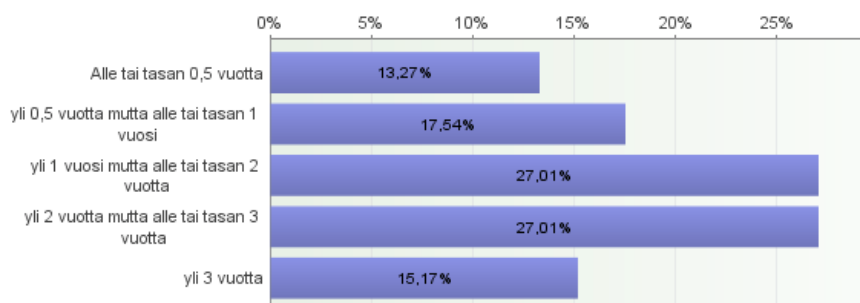
Enimmillään lajia on voinut harrastaa Suomessa vuoteen 2014 mennessä 5 vuotta, sillä Suomen ensimmäinen roller derby seura perustettiin vuonna 2009 (Helsinki Roller Derby 2015). Huomioin tämän asian kysymyksessä vastaajien harrastusajassa siten, että oletan lajin vanhempia harrastajia olevan vähemmän kuin uusia, sillä ajan edetessä laji saa yhä enemmän harrastajia.

Kaavio 3. Vastanneiden harrastuneisuus

7. Kuinka kauan olet harrastanut roller derbyä?

Vastaajien määrä: 211

Keskiarvo: 3,13

Kaaviosta näkyy, että vastanneista alle kaksi vuotta lajia harrastaneita on yli puolet ja tästä ryhmästä pieni osa on harrastanut lajia alle vuoden. Viidestä vastausvaihtoehdosta kaksi keskimmäistä ryhmää sai eniten vastausprosentteja, mikä näkyy selkeästi kaaviossa. Kyselyyn vastanneista suurin osa on harrastanut lajia 1 - 3 vuotta, mikä tuo kyselyyn hyvin eri tasoisten harrastajien mielipiteitä. Tämä vaikuttaa etenkin avointen kysymysten vastauksiin siten, että isolla osalla vastaajista on ehtinyt kertyä kokemusta lajista, ja yli kolme vuotta harrastaneet ovat päässeet seuraamaan lajin kehitystä pitkään. Jotkut vastaajista ovat olleet mukana lajin alun kehityksestä lähtien, joten heillä voi olla paljon tietoa, näkemyksiä ja etenkin mielipiteitä roller derbyn kehityksestä.

Kyselylomakkeen taustatietoja varten kysyin vastaajien sukupuolta, ikää, paikkakuntaa ja asemaa työelämässä. Tämän lisäksi halusin selvittää sen, että kuuluvatko he sukupuoli- tai seksuaalivähemmistöön. Tämän halusin selvittää, jotta asiasta saisi tutkimustuloksen eikä tällöin tarvitse asiaa sen enempää arvuutella. Kyselyyn vastanneista suurin osa on naisia eli 89 %. Kyselyyn vastasi miehiä 8,06% ja muunsukupuolisia 2,84%. Tämä osoittaa, että naiset todella ovat enemmistö roller derbyn harrastamisessa. Vastaajista nuorin on 18 vuotias, vanhin 40 vuotias ja keskiarvo kyselyyn osallistuneista on 28,5 vuotta. Lajin k-18 lähtöisyys nostattaa harrastajien keskiarvoa, sillä kyselyyn ei vastannut kukaan alle 18 vuotias.

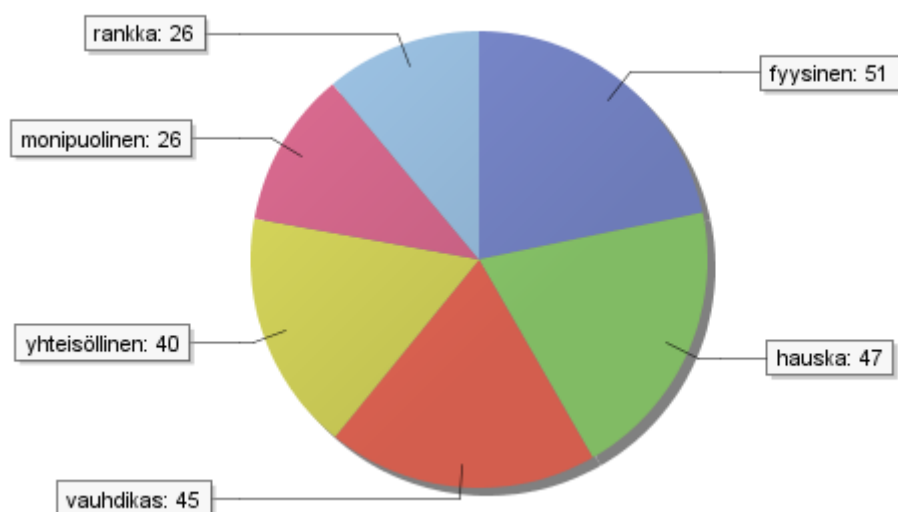
Kyselyyn vastanneista enemmistö asuu Helsingissä ja muut aktiivisimmin vastanneet asuvat Tampereella, Turussa, Kouvolassa ja Lahdessa. Yhteensä näistä Suomen

eteläisistä kaupungeista kyselyyn vastasi 46,2 % vastaajista, mikä on lähes puolet kyselyyn vastanneista. Kyselyn vastauksissa on hyvä muistaa tämä maantieteellinen painottuneisuus. Muut vastaajat sijoittuivat sekalaisesti eri puolille Suomea. Vastaajista 56,84 % on työelämässä. Opiskelijoita on 30,33 %, työttömiä 7,58 % ja 5,21 % vastasi olevansa jotain muuta. Kukaan ei vastannut olevansa eläkkeellä. Enemmistö lajin harrastajista on työelämässä, mutta myös opiskelijoita on paljon.

Kyselyyn vastanneista 68,57 % eli enemmistö ei kuulu seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön, 25,24 % kuuluu ja 6,19 % ei osaa sanoa. Vastaajista siis noin joka neljäs kuuluu seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön, mikä on enemmän kuin mitä oletin. Kyselyyn vastasi noin 26 % roller derbyn harrastajista, minkä vuoksi en pysty tekemään asiasta suurempaa yleistystä. Kyselyn tulos on kuitenkin merkittävä, koska se antaa tutkimustuloksen asiasta, joka on ollut aiemmin vain lajin harrastajien omia arvailuja asiasta, mikä vaikuttaa roller derbyn imagoon. Roller derbyn harrastajat ovat voineet huomata lajin harrastajien seksuaalisen suuntautumisen kirjon esimerkiksi harrastupiireissään, ja myös sana lesbohuispaus on monelle tuttu. (Paju 2014.)

Roller derbyn imagoon liittyen pyysin vastaajia kuvaamaan lajia viidellä sanalla. Alla oleva kuvaaja on tehty Webropolin omalla analysointityökalulla ja siinä näkyy yleisimmin esiintyneet sanat.

Kaavio 4. Yleisimmin esiintyneet sanat kyselyn vastauksista

Kuvasta näkyy, kuinka yleisimmin esiintyneet sanat ovat ryhmittyneet ja yleisimmin esiintyneiden sanojen määrät. Eniten roller derbyä kuvattiin lajiin liittyvien fyysisten ominaisuuksien mukaan kuten sanoilla fyysinen, vauhdikas ja rankka. Muuten roller derbyä kuvattiin hauskaksi, yhteisölliseksi ja monipuoliseksi lajiksi jotka liittyvät pelaamisen lisäksi lajin oheistoimintaan. Nämä ovat asioita, joita lajin harrastajat ovat huomanneet roller derbyssä ja myös asioita, joita on hyvä välittää myös ulospäin.

Tämän kysymyksen lisäksi kyselyn vastaajilla oli mahdollisuus kertoa avoimeen kysymyskentään mitä positiivista ja mitä negatiivista roller derbyn harrastaminen on heille tuonut. Sain yhteensä 187 vastausta, joista monista löytyy samoja piirteitä. Yleisimpinä positiivisina asioina roller derbyn harrastamisesta ovat olleet ystävien saaminen, kunnon kohotus, itseluottamuksen ja rohkeuden lisääntyminen, matkustusmahdollisuudet ja mieluisen harrastuksen. Yleisimpinä negatiivisina puolina sanottiin olevan rahanmeno, urheiluvammat ja stressi. Stressiä lajin harrastaja voi saada esimerkiksi harrastamiseen vaaditusta ajankäytöstä, lajiin panostamisesta, ihmissuhdeongelmista tai siitä, että harrastuksen ja työn raja voi hämärtyä.

Muita huomioita nostattavia mielipiteitä ovat se, että osalle roller derbyn harrastaminen on johdattanut harrastamaan myös muunlaista liikuntaa esimerkiksi kuntosalilla. Myös yhdistys- ja hallitustoimet ovat tulleet monelle tutuksi ja konkreettiseksi roller derbyn harrastamisen myötä. Roller derby on ollut suomessa k-

18 laji, minkä vuoksi monet ovat löytäneet lajin vasta aikuisena. Tämä on nostettu esille monien vastauksissa ja etenkin siitä ollaan kiitollisia, että roller derby tarjoaa kilpailumahdollisuuden myös aikuisiällä.

Roller derbyn harrastamiseen sain hyvin sekä positiivisia että negatiivisia vastauksia. Monet painottivat lajin olevan heille enemmän positiivinen asia negatiivisista puolista huolimatta. Joidenkin vastauksista huomasin, että roller derby on suvaitsevaisuutta kasvattava laji, koska kyseessä on joukkuelaji, jota harrastaa erilaiset henkilöt. Silloin on tärkeää yrittää tulla toimeen kaikkien kanssa, tai ainakin oman joukkueen kanssa. Roller derbyn harrastamisessa voi päästä tekemiseen sellaisten henkilöiden kanssa, joiden kanssa ei välttämättä tule muuten vietettyä aikaa.

5 VIESTINTÄ ROLLER DERBYSSÄ

Roller derbyn harrastuneisuuden ja imagon selvittäminen auttaa roller derbyn viestinnässä. Erityisesti se auttaa Roller Derby Finlandin viestintästrategian tekemisessä, koska lajin viestinnän on hyvä heijastaa sitä, mitä lajin harrastajat kokevat sen olevan. Suomessa on monia urheilulajeja, joiden keskuudesta roller derbyllä on mahdollisuus nousta esille lajin ainutlaatuisen historian ja nykyaikaisuuden vuoksi. Tekemäni opinnäytetyön ja viestintästrategian tarkoitus on auttaa Roller Derby Finlandia tässä asiassa.

Viestintä on tärkeää yksittäiselle roller derby seuralle, jotta seuran jäsenet olisivat tyytyväisiä ja jotta seura saisi lisää jäseniä. Erityisen tärkeää se on Suomen roller derbyn kattojärjestölle, jonka tehtävänä on edistää lajia valtakunnallisesti. Siksi viestintään kannattaa panostaa. Jaan viestinnän lyhyen tähtäimen ja pitkän tähtäimen viestintään. Viestintästrategia on pääasiassa pitkän tähtäimen viestintää, jolla on laadullisina tavoitteina esimerkiksi sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen kehittäminen. Laadulliset tavoitteet sopivat pitkän tähtäimen viestintästrategiaan, koska se pyrkii tekemään muutosta järjestön toimintaan. Näitä muutoksia on vaikea mitata, mutta parhaiten se onnistuu ulkopuolisen arvioijan avulla. (Ikävalko 1995, 14 – 17.)

Tekemääni viestintästrategiaa voi pitää Roller Derby Finlandin toiminnan pohjana ja ydinajatuksena viestinnässä. Se on suunniteltu hyödynnettäväksi 2 – 5 vuodeksi eteenpäin vuodesta 2015 lähtien ja sitä voi käyttää etenkin lyhyempiaikaisten viestintä- ja markkinointisuunnitelmien tekemiseen (Ylenius & Keränen 2007). Esimerkiksi wikialustan käyttö helpottaa viestintästrategian pitämistä ajan tasalla, jos Roller Derby Finland joskus tällöisen ottaa käyttöönsä. Sen lisäksi viestintästrategiasta on lukuversio, jota on helppo tulostaa ja jakaa.

Painotan viestintästrategiassa Roller Derby Finlandin viestintää Suomessa, jolloin kainsainvälinen viestintäosuus jää pieneksi. Roller Derby Finland tekee kuitenkin yhteistyötä esimerkiksi WFTDA:n kanssa ja ottaa osaa eurooppalaiseen lajikeskusteluun. Se tarkoittaa sitä, että myös kansainväliseen viestintään on hyvä panostaa, vaikka en siihen viestintästrategiassa keskity.

5.1 Sisäinen viestintä

Roller Derby Finlandin sisäinen viestintä jäsenseuroilleen ei tarvitse olla toiminnaltaan erilaista kuin muidenkaan järjestöjen viestintä, vaikka järjestö onkin yksinomaan urheilutoimija. Urheilun ja kulttuurin viestinnässä ja markkinoinnissa on samoja piirteitä, koska molemmat ovat kokonaisuudeltaan vaikeasti hallittavia ja ennakoitavia. Urheiluun ja kulttuuriin kuuluvat olennaisesti myös kuluttajien läheiset tunnesiteet ja elämyksellisyys, ja molempien viestimisessä on osattava tunnistaa kuluttajien muuttuvat tarpeet. (Alaja 2000, 31.)

Roller Derby Finlandin sisäistä viestintää ei voi vähätellä, koska se on oleellinen osa järjestön toimintaa. Sisäistä viestintää voi pitää koko toiminnan pohjana, jonka päälle on mahdollista rakentaa lisää toimintaa. Jos viestintä tuntuu vaikealta ja paljon vaativalta, on hyvä muistaa, että se myös tarjoaa paljon. Näin se voi olla järjestön voimavara johon halutaan panostaa. Hyvä viestintä on parhaimmillaan ymmärrettävää, luotettavaa ja reaaliaikaista. Se voi olla myös joko epävirallista tai virallista, riippuen asiayhteydestä ja kohderyhmästä. Viestinnän merkitys on usein myös helppo unohtaa, koska asia muistuu mieleen parhaiten silloin, kun se epäonnistuu. (Mt., 178.)

Vaikka seuroissa ja järjestöissä sisäisen viestinnän hoitamiselle olisikin nimetty tietty henkilö tai työryhmä, ei viestintä ole yksinomaan näiden vastuulla. Viestintä on asia, jota jokainen, etenkin hallituksen jäsen, pääsee toteuttamaan. Tämä johtii siitä, että joskus on helpompi saada tietoa toiselta henkilöltä, kuin varsinaiselta viestintähenkilöltä, esimerkiksi tutulta hallituslaiselta. Tällöin on hyvä, että viestinnän yleiset periaatteet ovat kaikkien tiedossa. Aluksi tärkeintä on tietää vähintään se, että mitä asioita saa kertoa eteenpäin ja mitä ei. (Kervinen & Karlsson, 11.)

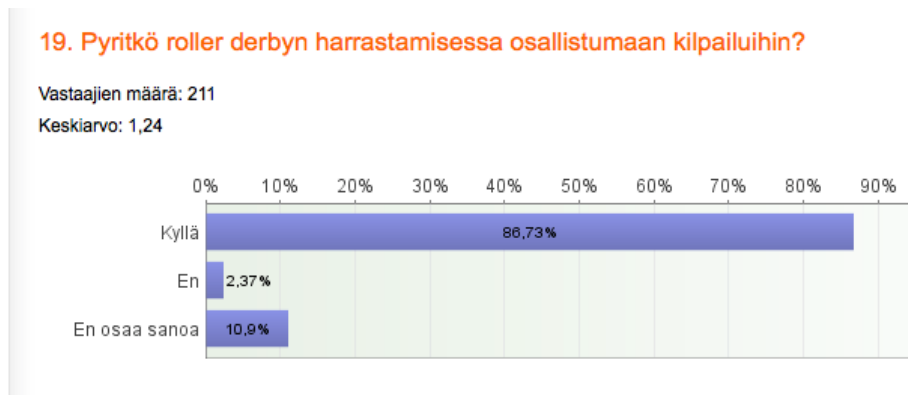
5.2 Ulkoinen viestintä

Roller Derby Finland voi ottaa ulkoisen viestinnän roolikseen joko passiivisen, reaktiivisen tai aktiivisen viestijän. Passiivinen viestijä vetäytyy viestinnän käyttämisessä ja on yhteistyöhaluton. Passiivisessa viestinnässä vuorovaikutusta syntyy vain läheisten ryhmien kanssa ja silloin, kun jotain täytyy kertoa ulkopuolisille. Reaktiivinen viestijä on avoimempi kuin passiivinen ja kertoo asioistaan, mutta ei suunnittele viestintäänsä tarkkaan. Aktiivinen viestijä kertoo asioistaan mielellään ja pyrkii myös vaikuttamaan imagoonsa. Tällöinen viestijä on johdonmukainen, jolla on myös viestinnällisiä tavoitteita ja niiden pyrkimiseen sopivat työkalut. (Ikävalko 1995, 13.) Viestintästrategian käyttäminen ja siitä edelleen viestintäsuunnitelmien laatiminen on yksi keino Roller Derby Finlandille kehittyä reaktiivisesta viestijästä aktiiviseksi.

Roller derby on joukkueurheilua, jota voi harrastaa monista syistä. Se on muun muassa kuntoa nostattavaa, uusia tuttavuuksia ja elämyksiä tarjoava laji. Roller derbyllä on kuitenkin mahdollisuus tarjota harrastajille paljon enemmän kuin vain mahdollisuuden pelata. Siksi roller derbyä tulisi markkinoida kokonaisvaltaisesti, eikä pelkästään lajin pelaamisen kannalta. Tähän liittyen roller derbystä voi kertoa esimerkiksi lajin oheiskulttuurista ja yhteisöllisyydestä.

Roller derbyssä kilpaileminen on tärkeää. Siksi halusin selvittää harrastajien keskuudessa sitä, kuinka moni pyrkii osallistumaan kilpailuihin. Alla oleva kaaviossa näkyy harrastajien vastaukset kysymykseen.

Kaavio 5. Roller derby kilpailuihin osallistuminen.

Kaaviosta näkyy, että enemmistö vastaajista pyrkii osallistumaan roller derby -kilpailuihin. Vastaajista vain pieni osa ei halua kilpailla. Kilpailemaan pyrkiviä on iso osa vastaajista ja se osoittaa, että kilpailu lajissa on tärkeää. Roller derbyn markkinoinnissa tämä kannattaa tuoda ilmi, koska joillekin kilpailemisen mahdollisuus ja lajissa eteneminen toimii motiivina harrastuksen aloittamisessa.

Roller derby on joukkuelaji, jota harrastetaan ensisijaisesti oman seuran kanssa. Mielihyvää saadaan sosiaalisesta kanssakäymisestä joukkuelaisten kanssa. Siksi markkinoinnissa onkin huomioitava lajin sosiaalinen puoli (Alaja 2000, 28 - 29). On myös hyvä tuoda ilmi, että lajia voi harrastaa myös itsenäisemmin ja kevyemmin, mikäli joukkueeseen ja lajiin sitoutuminen ei ole mahdollista tai se ei ole mielekästä. Lajin markkinoiminen on paljolti seurakohtaista. Jokainen seura markkinoi lajia omista lähtökohdistaan riippuen esimerkiksi siitä, onko seuralla juniori- ja kilpailutoimintaa tai kuinka kauan seura on ollut toiminnassa.

Lajin tee-se-itse -asenne mahdollistaa harrastajan oman mielipiteen ilmaisemisen ja omasta aktiivisuudesta riippuen myös omien tietojen ja taitojen hyödyntämisen lajin hyväksi. Moderni roller derby on vielä nuori urheilulaji, joten harrastajat pystyvät vielä päättämään lajin kehityssuunnan. Roller Derby Finland on taho, jossa näistä asioista keskustellaan ja päätetään. Järjestö kutsuu toimintaan mukaan henkilöitä riippumatta siitä, kuinka kauan lajia on harrastettu ja toimiiko henkilö pelaajana, tuomarina, valmentajana vai toimitsijana.

Seija Bergströmin ja Arja Leppäsen kirjassa Yrityksen asiakasmarkkinointi (1997) on hyvä lista markkinoinnin perustehtävistä, jotka yksinkertaistettuna menevät näin:

1. Luo sellainen tuote, joita asiakkaat haluavat ostaa.
2. Tuo tuote heidän tietoisuuteen ja saataville.
3. Luo kysyntää ja saa sitä kautta asiakkaita.
4. Ylläpidä asiakassuhteita.

(Alaja 2000, 20.)

Listan ensimmäinen vaihe myötäilee sitä, että roller derbyn markkinoinnissa kannattaa hyödyntää lajin kaikki ominaisuudet ja tuoda ne ilmi heti alussa, jotta laji koetaan houkuttelevana. Usein roller derbyn ominaisuudet paljastuvat uudelle harrastajalle vasta myöhemmin. Seuran muuhun toimintaan osallistuminen ja omat etenemismahdollisuudet niin lajin harrastajana kuin seuran jäsenenä tulevat myös ilmi myöhemmin. Kannattaa kertoa se, miten lajia harrastetaan nykyään ja korjata mahdolliset väärt ja vanhanaikaiset mielikuvat, jotka eivät enään modernissa roller derbyssä päde. Tällaisia ovat esimerkiksi käsikirjoitetut ottelut.

Ulkoisessa viestinnässä on tärkeää huolehtia PR-toiminnasta (public relations), mikä on ulkoista viestintää ja ulkoisia suhteita esimerkiksi sidosryhmiin ja asiakkaisiin (Juholin 2006, 185). Tässä tapauksessa on tärkeää miettiä, millainen imago roller derbyllä on ja millaisena Roller Derby Finland haluaa esitellä lajin medialle ja sponsoreille. Imagon luominen on tärkeää roller derbyssä, koska vakiintunutta mainetta siitä ei ole. Roller derby on vielä melko tuntematon, eikä monilla ole vielä omia mielipiteitä tai kokemuksia lajista. Myöskään ennakkoluuloja ei luultavasti ole. Myös ensikokemus lajista on tärkeää: sen jälkeen ehtii muodostua oma mielikuva lajitoiminnasta. Lajin tuntemattomuus voi siis olla myös vahvuus, koska harrastajat ehtivät vielä muokata lajin imagoa haluamallaan tavalla.

Hyvä ja aktiivinen tiedottaminen roller derbystä lehdistölle ja muulle medialle vähentää lajiin liittyvien väärinkäsitysten leviämistä. Toimittajan ja tiedottajan yhteistyössä syntyvä teksti, video tai kuva tuovat lukijoille luotettavaa tietoa roller derbystä. Lajista kiinnostunut toimittaja voi olla tietämätön lajista, jolloin hän osaa ihmetellä ja lähestyä roller derbyä samalla tavalla, kuin lehden lukija tai muun median

seuraaja. Tällöin mahdollisten väärinkäsitysten syntymisen uhka on pieni, koska asiat voidaan oikaista heti haastattelutilanteessa.

Listan toiseen ja kolmanteen vaiheeseen eli ”tuo tuote heidän tietoisuuteen ja saataville” ja ”luo kysyntää ja saa sitä kautta asiakkaita” kuuluu lajin mahdollisten harrastajien ja seuraajien selvittäminen. Näistä kohderyhmistä osa voi osua päällekkäin, koska lajin harrastajat ovat usein myös lajin seuraajia. Kohderyhmän selvittyä on helpompaa markkinoida lajia heille, ja tuoda mahdollisuus harrastaa ja seurata roller derbyä heidän tietoon. Lajin saatavuudesta ja kysynnän luomisesta vastaavat pääasiassa paikkakuntien roller derby seurat, koska uuden harrastajan kotiseuran valintaan vaikuttaa suuresti harrastajan asuinpaikka. Se, kuinka seurat järjestävät uusien harrastajien hankkimisen ja miten he markkinoivat esimerkiksi omia tapahtumia ja pelejä katsojille, on usein seuran omasta aktiivisuudesta ja resursseista kiinni.

Listan neljäs kohta on ”ylläpidä asiakassuhteita”. Roller derbyssä se on harvemmin ongelma, sillä harrastajat sitoutuvat useimmiten ainakin jollain tasolla omaan seuraansa. Seuroissa on tärkeää pitää huolta hyvästä joukkuehengestä, jotta joukkue pystyy toimimaan, joka puolestaan on suoraan hyvää asiakassuhteiden ylläpitämistä. Kuten minkä tahansa harrastuksen myös roller derby voi lopettaa monista syistä, jotka voivat olla liittyä esimerkiksi henkilön yksityiselämään. Hyvä seura varmistaa kuitenkin sen, että lajin pariin voi aina palata tekemään sitä, mikä itselle sopii parhaiten, esimerkiksi pelaamaan, tuomaroimaan, valmentamaan tai toimimaan luistelemattomana toimitsijana.

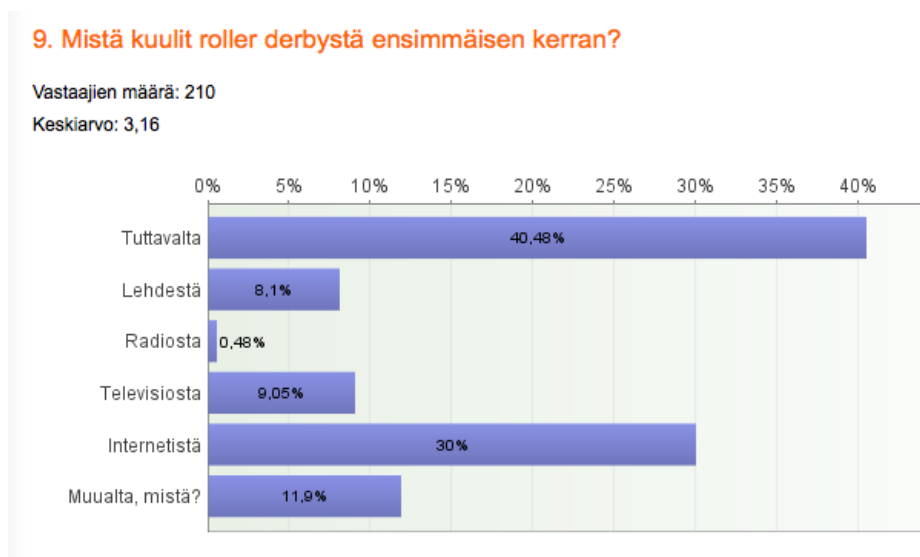
Sidosryhmien ja yhteiskuntasuhteiden ylläpitäminen kuuluu ulkoiseen viestintään. Ulkoisella viestinnällä voi olla päämääränä vaikuttaa yhteiskuntaan luomalla verkostoja hyödyllisten tahojen kanssa, eli toisin sanoen *lobbaamalla*. Lievemmin lobbaus on saada roller derbyyn liittyvät vaikuttajat tahot tietoisiksi roller derbyyn liittyvistä asioista ja lajin toimintaan vaikuttavista päätöksistä (Juholin 2006, 44). Tällaisia tahoja voivat olla roller derbyssä muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Suomen Luisteluliitto. Lobbauksessa Roller Derby Finlandin on tärkeää tuoda itsestään esille myönteinen kuva ja lajin harrastamisen myönteiset

puolet. Roller Derby Finlandin ulospäin viestimä lajikuva on hyvä heijastaa järjestön edustamien seurojen imagoa, jotta lajista välittyisi ulkopuoliselle yhtenäinen kuva.

Roller Derby Finlandilla on hyvä mahdollisuus kehittää yhteiskuntasuhteita Suomen Luisteluliiton myötä, sillä Suomen Luisteluliitto kuuluu moneen suureen organisaatioon kuten Suomen Liikunta ja Urheilu (SLU), Suomen Olympiayhdistys ja Kansainvälinen Rullaluisteluliitto (FIRS) (Suomen Luisteluliitto 2015). Roller Derby Finlandin toimiminen Suomen Luisteluliiton roller derby –valiokuntana vuodesta 2015 on hyvä mahdollisuus edistää lajia ja verkostoitua myös muihin Suomen Luisteluliiton kautta saataviin tahoihin (Roller Derby Finland 2015).

Kysyin roller derbyharrastajilta, mistä he saivat tietää lajista. Annoin valmiit vastausvaihtoehdot sen mukaan, mitkä arvioin olevan hyviä viestintäkanavia. Kysymykseen vastattiin alla olevan kuvaajan mukaan.

Kaavio 6. Roller derbyharrastajien viestintäkanavat

Enemmistö vastasi kuulleensa lajista ensimmäisen kerran tuttavalta. Lähes yhtä moni oli saanut tietonsa internetistä. Jostain muualta roller derbystä kuulleet kertoivat löytäneensä lajin esimerkiksi elokuvasta Whip It, tai roller derby seurojen viestintäkanavien kautta kuten julisteista. Vähiten roller derbystä on kuultu televisiosta, lehdestä ja radiosta. Tähän vaikuttanee se, että roller derbyharrastaminen

näihin tiedotuskanaviin vaatii enemmän työtä. Lisäksi näillä kanavilla voi olla kilpailua mediankäyvyydestä.

Vastaukset osoittavat, että roller derbyä on hyvä markkinoida erityisesti lajin harrastajien kautta. Tuttavaa tai ystävää uskotaan helpommin kuin mediaa, joten kynnys kokeilla lajia ystävän kanssa voi olla matala. Näin jokainen tyytyväinen harrastaja toimii lajin markkinointikanavana ja oman seuransa käyntikorttina, kun hän kertoo roller derbystä eteenpäin aidon innostuneena (Ojanen 2003, 4).

Ulkoisessa viestinnässä Roller Derby Finlandin on hyvä panostaa sosiaaliseen mediaan kuten Facebookiin, Twitteriin, Instagramiin ja Youtubeen. Nämä palvelut ovat suosittuja, joten on hyvä olla esillä siellä, missä ihmiset liikkuvat. Roller Derby Finlandin on hyvä tehdä itselleen selväksi se, kuinka he näyttäytyvät ja käyttäytyvät esimerkiksi Facebookissa (Kortesuo 2014, 10). Roller Derby Finland käyttää Facebookia aktiivisesti, mikä näyttää hyvältä ulospäin. Sen sijaan Twitterin, Instagramin ja Youtuben käyttäminen on ollut joko epäsäännöllistä tai pois käytöstä, vaikka järjestöllä olisikin käyttäjätili palveluissa.

Roller Derby Finlandista ei löydy mitään Wikipedia sivuilta, mutta asian pystyy helposti korjaamaan luomalla sivulle käyttäjäprofiilin. Wikipedia sivua kuuluu ylläpitää ja päivittää. Tämä voi vaatia joskus pientä ja toisinaan suurempaa panostusta, mutta Roller Derby Finlandista kertova Wikipediasivu on sivun tekemisen ja ylläpidon vaivan arvoista (Mt., 42). Wikipediasta löytyy suomenkielisiä sivustoja roller derbystä urheilulajina ja Roller Derby Suomi Cupista, joten Roller Derby Finlandista kertova sivu olisi luontevaa löytyä sieltä myös.

6 LOPUKSI

Opinnäytetyön tavoitteena oli selventää roller derbyn harrastuneisuutta Suomessa sekä lajin nykyistä imagoa. Koska laji on nuori, on sitä tässä vaiheessa suhteellisen helppo kehittää suuntaan, joka on harrastajien mieleinen. Samalla se heijastaisi ulkopuolisille todenmukaisen kuvan lajista. Roller derbyn harrastamiseen ei ole hyvä houkutella ihmisiä mielikuvilla, jotka eivät lopulta vastaakaan todellisuutta.

Yhtenäisen roller derbyn imagon luomisen haasteena on se, että Suomessa toimivat roller derby seurat ovat itsenäisiä. Usein he painottavat toiminnassaan ja viestinnässään roller derbyn eri osa-alueita. Jotkut seurat voivat painottaa enemmän lajin urheilullisuutta, kilpailumahdollisuuksia ja fyysisyyttä, kun taas toiset voivat painottaa lajin yhteisöllisyyttä, hauskuutta ja uusia kokemuksia. Seurojen erilaiset suhtautumiset lajiin voi kääntää myös roller derbyn vahvuudeksi. Lajin kattojärjestö voi antaa yleisiä toimintaohjeita roller derbyn imagoon liittyvissä asioissa, joita seurat voivat noudattaa omien intressien mukaan.

6.1 Työn arviointi

Olen tyytyväinen siihen, että opinnäytetyöni tuli työn tilaajan oikeaan tarpeeseen. Roller Derby Finland halusi viestintästrategian helpottamaan heidän viestintää ja siitä toivottiin sellaista, joka auttaa roller derbyn kaltaista nuorta urheilulajia leviämään laajemmin suomalaisten tietoisuuteen.

Halusin selvittää roller derbyn harrastajien näkemyksiä lajin imagosta ja tulevaisuudesta, jotta lajia pystytään edistämään yhdessä ja yhtenäisesti harrastajien toimesta. Selvitin asiaa ensin kotikaupunkini roller derby yhdistyksen jäsenien keskuudessa, jonka jälkeen kysyin Roller Derby Finlandin hallituslaisten mielipiteitä lajin imagosta. Näiden haastattelujen pohjalta sain tehtyä kyselytutkimuksen lajin harrastajille. Pidän tätä tiedonkeruutapaa opinnäytetyöni kannalta hyvänä, koska siten kuulin monenlaisia mielipiteitä roller derbyn harrastamisesta. Huonona puolena tässä oli se, että tietoa tuntui tulevan joskus liikaakin, jolloin siitä oli vaikeaa kerätä opinnäytetyön kannalta oleelliset.

Annoin kyselylomakkeessa mahdollisuuden kommentoida tutkimusaiheittani ja kyselyä. Saamieni kommenttien mukaan olisin voinut laatia hieman helpompia kysymyksiä ja miettiä paremmin kysymysten asettelua. Olin esimerkiksi rajannut joidenkin kysymysten vastausvaihtoehdot liian kapeaksi. Pyysin kertomaan roller derbyyn käytetyn ajan viikon tarkkuudella, mutta en huomioinut, että viikottainen harrastusaika voi vaihdella paljon. Rahan käyttöön vuoden aikana olisin voinut

erottaa ne, jotka joutuvat uusina harrastajina panostamaan varusteiden hankintaan ja ne harrastajat, joilla on jo hankittuna lajin varusteet. Tämä jako vastaajien kesken olisi tehnyt kysymyksestä tarkemman ja olisin pystynyt hyödyntämään vastausta paremmin.

Lisäksi saatekirjeeni kyselyyn oli suppea, kerroin kartoittavani kyselyssä harrastajien mielipiteitä lajiin, mutta en kertonut sen enempää esimerkiksi tekemästäni viestintästrategiasta, jossa hyödynnän kyselyn vastauksia. Annoin kuitenkin yhteystietoni, johon saa esittää lisäkysymyksiä joten toivon, ettei kukaan vastaajista ollut vastaamatta kyselyyn liian lyhyen saatekirjeen vuoksi.

Koen, että tekemäni selvitys roller derbyn harrastajista ja liitteenä oleva viestintästrategia tulee olemaan hyödyllinen Roller Derby Finlandille. Roller Derby Finland voi viestintästrategian pohjalta suunnitella viestintää moneksi vuodeksi eteenpäin esimerkiksi viestintäsuunnitelmien avulla. Tekemäni kyselytutkimus lajin harrastajille antaa Roller Derby Finlandille tietoa lajin harrastajista ja heidän suhtautumisestaan roller derbyn nykyiseen imagoon, mikä auttaa kattojärjestöä toimimaan lajin harrastajien parhaaksi ja tarvittaessa muuttamaan lajista viestimistä.

6.2 Tulevaisuudessa

Opinnäytetyötä tehdessäni olen huomannut, että roller derbyn harrastaminen nykyään ei ole samanlaista kuin vuonna 2009, jolloin ensimmäiset seurat perustettiin Suomessa. Laji on kehittynyt siinä ajassa paljon, mikä vaikuttaa myös lajin nykyiseen imagoon ja siihen, että harrastajia tulee vuosi vuodelta enemmän. Lajin nopea kehitys on voinut saada harrastajien epävarmuuteen siitä, minkälaisena roller derby koetaan olevan tällä hetkellä.

Lajin alkuvuosina oli tärkeää saada lajiin mukaan paljon harrastajia. Silloin oli mielekästä erottua muista urheilulajeista ja houkutella lajin pariin erityisesti naisia. Nyt kun roller derbyn tason nousee, on tärkeää tuoda lajista ilmi se, että roller derbyä pelataan tosissaan sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Lisäksi mukaan kaivataan roller derbyn pelaajien lisäksi enemmän tuomareita, toimitsijoita,

valmentajia sekä miehiä, naisia ja nuoria. Roller derbyn harrastajat haluavat vakuuttaa esimerkiksi myös kaupunkien liikuntatoimet siitä, että laji kasvattaa yhä enemmän harrastajamääriään. Tällöin kasvavat harrastajamäärät kuuluisi suhteuttaa myös kaupunkien salivuorojen jakamiseen, jottei roller derbyn kehitys hidastuisi liian pienien salien käyttöön.

Tulevaisuudessa voisi olla järkevää tutkia roller derbyn harrastajien lisäksi myös henkilöitä, jotka seuraavat roller derbyä aktiivisesti, mutta jotka eivät halua harrastaa lajia. En keskittynyt tähän kohderyhmään viestintästrategiassa, mutta heidän tarpeidensa selvittäminen laajentaisi roller derbyn markkinointia koskemaan myös urheilun seuraajia. Roller derbyn olisi hyvä saada harrastajien lisäksi myös lisää katsojia ja kannattajia peleihin, jottei lajin toiminta keskittyisi ainoastaan harrastajien ympärille.

LÄHTEET

Alaja, Erkki 2000. Urheilumarkkinoinnin käsikirja. Käytännönläheinen johdatus urheilumarkkinoinnin kiehtovaan maailmaan. Helsinki: Suomen urheilumuseosäätiö.

Helsinki Roller Derby 2015. Viitattu 22.2.2015.

<http://www.helsinkirollerderby.com/?lang=fi>.

Ikävalko, Elisa 1995. Käytännön tiedottaminen. Yhteisöviestinnän käsikirja. 4.

Painos. Helsinki: Elisa Ikävalko ja Inforviestintä Oy.

Iltasanomat 2012. Roller derbyssa rymistellään ihan tosissaan. Viitattu 22.2.2015.

<http://www.istv.fi/urheilu/vid-1288457819102.html>.

Jam in the Box 2015. Jam in the Box – Clothing & Roller Derby Shop. Viitattu

22.2.2015. <http://www.jaminthebox.com>.

Juholin, Elisa 2006. Viestintä strategiasta käytäntöön. 4. painos. Helsinki:

Inforviestintä Oy.

Kervinen, Sanna & Karlsson, Mikko 2004. Urheiluseuran mediaopas. Suomen

Liikunta ja Urheilu ry. Hyvän Seuran viestinäopas 1, 2/04. Helsinki: Suomen liikunta ja urheilu.

Kortesuo Katleena 2014. Sano se someksi 2. Ammattilaisen käsikirja sosiaaliseen

mediaan. 1. painos. Helsinki: Kauppakamari.

Kouvola Rock n Rollers 2015. Historia. Viitattu 22.2.2015.

<http://www.kouvolarocknrollers.com/historia/#.VHiRE4v6PBI>.

Kouvolan Sanomat 2013. Kouvola Rock n Rollers voitti Tukholman joukkueen. Uutinen. Viitattu 22.2.2015.

<http://www.kouvolansanomat.fi/Online/2013/11/11/Kouvola+Rock+n+Rollers+voitti+Tukholman+joukkueen/20133042/4>.

Lahti Roller Derby 2015. Roller derby lajina. Viitattu 22.2.2015.

<http://www.lahtirollerderby.com/mita-roller-derby-on/>.

Lassheikki, Petri 2012. Roller derbyssä ei vältty mustelmilta. Yle uutinen. Viitattu 22.2.2015. http://yle.fi/uutiset/roller_derbyssa_ei_valty_mustelmilta/6135617.

MTV3 2011. Hän on Suomen ensimmäinen MTR-rockmissi. Uutinen. Viitattu 22.2.2015. <http://www.mtv.fi/viihde/muut/artikkeli/han-on-suomen-ensimmainen-mtr-rockmissi/2980548>.

Ojanen, Soila 2003. Tiedota tehokkaasti. Opas mediasuhteisiin. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Paju, Anna 2014. Hurjat naiset rullaluistimilla. Verkkolehden Kansan Uutisten uutinen. Viitattu 22.2.2015.

<http://www.kansanuutiset.fi/uutiset/kotimaa/3190049/hurjat-naiset-rullaluistimilla>.

Pirkko, Anttila 1998. Tutkimisen taito ja tiedonhankinta. 9.1.5 Survey eli kyselytutkimus. Viitattu 22.2.2015.

http://www.metodix.com/fi/sisallys/01_menetelmat/01_tutkimusprosessi/02_tutkimisen_taito_ja_tiedon_hankinta/09_tutkimusmenetelmat/21_survey_eli_kyselytutkimus.

Postia Sinulle 2014. Teksasin auringon alla. Postin asiakaslehti. Itella: Itella Posti Oy.

Ringetteliitto 2015. Ringeten historia Suomessa. Viitattu 22.2.2015.

<http://ringette.skrl.fi/fi/Etusivu.html>

Ristkari, Maiju 2013. Rajat auki roller derbylle. KARU (2) 1/2013, 10-15.

Verkkojulkaisu. Viitattu 22.2.2015. <http://issuu.com/karulehti/docs/karu0113/11>.

Roller Derby Finland 2015. Tervetuloa Roller Derby Finlandiin! Viitattu 22.2.2015.

<http://www.rollerderbyfinland.com>.

Routio, Pentti 2007. Kyselevät tutkimustavat. Teemahaastattelu. Viitattu 22.2.2015.

<http://www2.uiah.fi/projects/metodi/064.htm#teemahaas>.

Suni, Nina T-Bag 2012. Roller derby – etuliiteurheilun paaria? KARU. (02) 2/2012 28-

29. Verkkojulkaisu. Viitattu 22.2.2015. <http://issuu.com/karulehti/docs/karu0212/29>.

Suomen Jääkiekkoliitto 2015. Historia. Viitattu 22.2.2015.

<http://www.finhockey.fi/info/historia/>.

Suomen Jääpalloliitto 2015. Historia. Viitattu 22.2.2015.

http://www.finbandy.fi/vanha_index.php?p=4&sp=23.

Suomen Luisteluliitto 2015. Tervetuloa luisteluliiton kotisivuille! Viitattu 21.2.2015.

<http://www.luisteluliitto.fi/luisteluliitto/>

Tampere Roller Derby ry 2012. Tampere Roller Derby. Viitattu 16.1.2015.

<http://tampererollerderby.com/en/tampere-roller-derby-ry/>.

Tilastollinen tiedonkeruu 2015. Ryhmähaastattelu. Verkko-oppimateriaali. Viitattu

22.2.2015. <https://www.stat.fi/virsta/tkeruu/04/05/>.

WFTDA 2015. Women's Flat Track Derby Association. Viitattu 22.2.2015.

<http://www.wftda.com>.

Ylenius, Jani & Keränen, Tiina 2007. Opas: Viestintästrategia ja viestintäsuunnitelma. Pirkanmaan avoin kuitu. Helsinki: TiedoteDeski Finland Oy.

Yle Helsinki 2010. Kovaa vauhtia, mustelmia ja verkkosukkahousuja. Uutinen. Viitattu 22.2.2015.

http://yle.fi/uutiset/kovaa_vauhtia_mustelmia_ja_verkkosukkahousuja/6160385.

LIITTEET

ROLLER DERBY FINLAND VIESTINTÄSTRATEGIA

22.2.2015

Satu Vesterinen

SISÄLLYS

1 VIESTINTÄSTRATEGIAN JOHDANTO	2
1.1 Miksi viestintästrategia on olemassa	2
1.2 RDF:n toiminnan tavoite	3
2 SISÄINEN VIESTINTÄ	3
2.1 Nykytila	4
2.2 Tulevaisuudessa	4
3 ULKOINEN VIESTINTÄ	9
3.1 Nykytila	10
3.2 Tulevaisuudessa	11
3.3 Kriisiviestintä	15
3.4 Yhteiskuntasuhteet	16
4 MARKKINOINTIViestintä	17
4.1 Nykytila	17
4.2 Roller derbyn harrastajien profilointi	20
4.3 Tulevaisuudessa	25
5 ROLLER DERBYN TULEVAISUUDESTA	25
5.1 Harrastajilta kuultua	26
5.2 SWOT-analyysi RDF:n viestinnästä	30

1 VIESTINTÄSTRATEGIAN JOHDANTO

Viestintästrategian tekemiseen käytin apuna Roller Derby Finlandin toimintasuunnitelmaa ajalle 1.1. – 31.12.2015 ja lajin harrastajien haastatteluja. Lisäksi hyödynsin roller derbyä harrastaville tehdyn kyselytutkimuksen tuloksia. Esitän viestintästrategiassa kyselyn tuloksia, joiden pohjalta teen kehittämissuhteita Roller Derby Finlandin viestintään. Vastaisuudessa puhun Roller Derby Finlandista lyhennyksessä muodossa RDF helpottaakseni tekstin lukemista.

1.1 Miksi viestintästrategia on olemassa

Viestintästrategia pohjautuu RDF:n perustehtäviin eli siihen, miksi RDF on olemassa ja keitä varten. Viestintästrategia on kokonaisvaltainen, josta pystyy hyvin tekemään käytännöllisempiä viestintäsuunnitelmia lyhyemmän tähtäimen viestimiseen. Viestintä saatetaan kokea ihmisiltä luonnostaan tulevana toimintana, jolloin sen suunnittelu voi olla turhauttavaa. Suunnittelu on kuitenkin tärkeää, koska siihen voi tukeutua esim. silloin, kun pitää päättää millaiseen viestintään käytetään aika- ja työresursseja. Viestinnän suunnittelu edesauttaa sitä, että viestintä on toimivaa ja tehokasta.

RDF:n kokoinen järjestö hyötyy viestinnän suunnittelusta, koska hyvin toteutettuna se helpottaa toiminnan pyörittämistä. Tällöin jää työresursseja keskitettäväksi myös muihin asioihin. Viestintään ei ole hyvä turtua ja toistaa samoja viestinnän keinoja vuodesta toiseen, vaan siinä on hyvä pysyä ajan tasalla. Viestintästrategiassa ehdotetut sosiaalisen median palvelut saattavat vanhentua jo parin vuoden päästä.

Viestintästrategiassa on ehdotuksia RDF:n viestintään, mutta järjestön on hyvä viestiä heille parhaimmalla tavalla. Viestintä on silloin luontevaa ja helppoa, jolloin se on RDF:n näköistä.

1.2 RDF:n toiminnan tavoite

RDF hallinnoi naisten SM-sarjaa ja sen divisioonaa. SM-sarjaa on hyvä tuoda ilmi julkisessa viestinnässä, etenkin sponsoritahoille ja medialle. Kun lajissa on kunnianhimoista ja aktiivista kisatoimintaa, näyttäytyy se ulkopuolisille organisoituneena urheilulajina.

Vuotuisen Suorok-konferenssin ylläpitäminen on järkevää myös viestinnällisesti ajateltuna. Suorok on paikka, jossa roller derbyn asioita voi kehittää lajin sisällä. Tapahtuma voi olla arvokas mediatapahtuma, jos siihen onnistutaan lisäämään jotain mediaa kiinnostavaa. Tällainen voi olla esim. lehdistötilaisuus ja / tai merkittävien henkilöiden välinen keskustelupaneeli.

RDF pyrkii vuonna 2015 kasvattamaan jäsenseurojensa määrää, mikä tekee järjestöstä vakaamman ja arvovaltaisemman ulkopuolisten tahojen silmissä. RDF myös kannustaa seuroja aloittamaan junioritoiminnan järjestämällä koulutusta ohjaajille. Junioritoiminta on mahdollisuus tuoda lajin pariin lisää harrastajia, mikä lisää lajin tietoisuutta nuorten keskuudessa, ja tuo myös enemmän näkyvyyttä.

2 SISÄINEN VIESTINTÄ

Sisäisessä viestinnässä on hyvä miettiä, kuinka jäsenseuroille ja yhteistyökumppaneille viestitään. Sisäinen viestintä kattojärjestölle on tärkeää, koska RDF:n toiminta vaikuttaa laajasti roller derbyn harrastajiin Suomessa, ja RDF:llä on monia tahoja joille viestiä. Sisäinen viestintä on hyvä olla kunnossa, ennen kuin panostetaan ulkoiseen viestintään. Lajin harrastajille ja RDF:n jäsenseuroille ei varmasti ole mielekästä kuulla roller derbyn kannalta oleellisista asioista esim. lehdistöstä.

Sisäisen viestinnän tavoite voi olla RDF:n ja seurojen molemmin puoleinen viestintä. Hyvä viestintä lähentää seuroja ja kattojärjestöä. Sisäinen viestintä voi auttaa siinä, että RDF:n jäsenseurat eivät tyytyisi olemaan passiivisia jäseniä

vaan ymmärtäisivät sen, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa roller derbyn harrastamiseen yhdessä RDF:n kanssa

2.1 Nykytila

Sisäinen viestintä tarkoittaa RDF:n viestintää jäsenseuroille. Tähän asti RDF:n tiedottaminen on tapahtunut sähköpostitse ja eri Facebook ryhmien kautta. Jäsenseuroilla on nimetty henkilö, joka tarkistaa RDF:n lähettämät viestit ja välittää viestin omalle seuralleen. Tämä seuran yhteyshenkilö kuuluu myös RDF:n ylläpitämään Facebookryhmään.

RDF:n viestintä on vähäistä ja keskittynyt viestimään silloin, kun on tärkeää asiaa. Vähäinen viestintä on tarkoittanut sitä, että RDF:n lähettämät harvat, mutta tärkeät viestit ovat olleet lukemisen arvoisia. Tällainen viestintä voi kuitenkin loitontaa RDF:ää jäsenseuroista. Tällöin RDF ei pidä ääntä itsestään, eikä juuri muistuta jäsenseurojaan olemassaolostaan. RDF voisi tuoda itseään enemmän esillä vaihtoehtoisilla tavoilla, esim. lisäämällä aktiivisuutta sosiaalisessa mediassa.

2.2 Tulevaisuudessa

RDF:n viestintä on ollut yksisuuntaista, eli RDF:n viestii pääasiassa jäsenseuroilleen. RDF:n viestinnän on hyvä olla vuorovaikutteisempaa, koska Suomen roller derby seurat (ne jotka kuuluvat RDF:ään) yhdessä muodostavat RDF:n, eikä RDF siten ole erillinen järjestö muiden seurojen ulkopuolella. Sana ”kattojärjestö” saattaa itsessään olla etäännyttävä. Se, että RDF on muiden seurojen kattojärjestö voi tuntua siltä, että RDF on ylimpänä tahona Suomen roller derbyn kentällä ja että muut seurat kuuluvat RDF:n alle. Esimerkiksi sanan ”keskusjärjestö” tai ”yhdysjärjestö” tai muun vastaavan käyttö voisi tuoda mieleen sen, että RDF olisi Suomen seuroja yhdistävä tekijä mieluummin kuin niitä hallinnoiva.

Sisäisen viestinnän vakaa toiminta on hyvän ulkoisen viestinnän edellytys, koska ulkoinen viestintä usein heijastaa sitä, miten asiat hoituvat lajin sisällä.

Roller derby seurojen ulosanti medialle on tärkeää ja usein toistuvaa joten olisi hyvä, että se olisi yhtenevää seurojen ja lajin sanoman kanssa. RDF tulee tekemään ns. läpikävelyn Vaasan, Rovaniemen ja Tornion kanssa uuden seuran perustamisesta. Tämä on hyvä lähtökohta luoda vakaa pohja seurojen ja RDF:n välisestä viestinnästä, eli aloittelevasta seurasta olisi heti hyvä ottaa aktiivinen henkilö toimimaan seuran yhdyshenkilönä RDF:ään päin (jos seura päättää liittyä kattojärjestöön).

RDF:n on muutenkin hyvä panostaa uusien seurojen vastaanottamiseen esim. yksinkertaisella "Tervetuloa Roller Derby Finlandin jäseneksi" viestillä, jossa kerrotaan RDF:n toiminnasta ja siiten, miten jäsenyydestä voi hyötyä. Tätä asiaa tukee seuraava kyselyn kommentti:

"Kun perustimme oman seuran ja liityimme RDF:n jäseniksi emme saaneet mitään tietoa RDF:ltä sen toiminnasta. Ei tullut edes sähköpostia tyyliin "tervetuloa RDF:n jäseneksi". Jos itse emme olisi aktiivisesti pyrkineet ottamaan RDF:n toiminnasta selkoa emme vielä tänäkään päivänä tietäisi mitä siellä tehdään ja kenen hyväksi."

RDF:n verkkosivuja rollerderbyfinland.com voisi käyttää ulkoisen tiedottamisen lisäksi myös sisäiseen tiedottamiseen lisäämällä sinne esimerkiksi vuosikokousmateriaaleja. Se toisi läpinäkyvyyttä järjestön toimintaan eikä jäsenien tarvitsisi arvailla, että mitä RDF:ssä on pohdittu ja tehty. Näin asiakirjat on myös helposti kaikkien saatavilla. Myös vuosikokouksista voi olla maininta järjestön kotisivulla. RDF:llä olisi hyvä olla arkisto, johon tallennetaan lähetetyt ja julkaistut tiedotteet. Arkisto voi olla esim. Google Drivessa tai suljetulla osiolla RDF:n nettisivuilla. Arkistointi on hyvä siksi, että tiedotteita yms. materiaalia voi tutkia, jos viestintä ei onnistu halutulla tavalla. RDF:n on hyvä tarjota mahdollisuus siihen, että heidän toimintaa pääsee tutkimaan pitkänkin ajan päästä.

Toimenpidesuunnitelma auttaa sisäisessä viestinnässä ja siihen voi merkitä mm. ennakoitavissa olevat tapahtumat, aikataulut, ja jäsenmaksujen keräämisen. Se voi olla kaikille asianomaisille nähtävillä. Lisäksi siihen on hyvä

merkitä työnjako ja vastuut. Muuten suunnitelman voi rakentaa yksinkertaisesti, esimerkiksi seuraavanlaisesti:

TOIMENPIDE	AIKATAULU	TYÖNJAKO
Ennakkotiedote Suorokista seuroille	1.6. – 7.6.2015	Sähköpostin lähettäminen: X Vastauksien seuranta: X Aikatauluttaminen: X
RDF:n jäsenmaksujen keruu	1.1. – 15.1.2015	Laskujen lähettäminen: X Tilittäminen: X
Joku Muu Juttu	1.8.-27.9.2015	Hoitaa: X Seuraa: X Tilittää: X Raportoi: X

RDF on aikaisemmin teettänyt kyselyn jäsenseuroilleen. Kysymykseen: ”Tällä hetkellä hallituksen viestintä tapahtuu Facebookissa. Miten voisimme tehostaa viestintää?” Vastaus on:

”Uutiskirjettä jäsenille toivoi neljä vastaajaa, seurojen edustajien suljettua Facebook-ryhmää yksi vastaaja, ja Google siteä dokumenttien hallintaan yksi vastaaja. Yksi vastaaja toivoi myös kahta edustajaa RDF:n työryhmiin per seura.”

Uutiskirje on hyvä tapa muistuttaa jäseniä RDF:n olemassaolosta. Uutiskirje voi olla seuran sähköposteihin lähetettävä kirje ja se voi olla myös avoin kirje RDF:n nettisivuilla. Uutiskirjeen ei tarvitse olla työläs tehdä, ja se voi ilmestyä alussa esim. 2 - 4 kertaa vuodessa. Se voi pitää sisällään mm. puheenjohtajan tervehdyksen, uusien jäsenseurojen esitteyn, hallituslaisen tai hallituslaisten esittelyn, tulevia yhdistyskokouksia, mietteitä roller derbyn tulevaisuudesta, tulevia tapahtumia ja projekteja jne.

Tekemäni kyselyn 23. kysymys on: ”Vastaa seuraaviin Roller Derby Finland aiheisiin väitteisiin oman tietämyksesi mukaan.” Alla on kuvakaappaus kysymyksestä ja vastauksista:

23. Vastaa seuraaviin Roller Derby Finland aiheisiin väitteisiin oman tietämyksesi mukaan. Roller Derby Finland:

Vastaajien määrä: 209

Keskiarvo: 4,48

	Eri mieltä	Jonkin verran eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jonkin verran samaa mieltä	Samaa mieltä	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
On kotimaisen roller derby:n kattojärjestö	0,48%	0,48%	3,35%	11,96%	83,73%	209	4,78	5
Edistää roller derbyä sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti	0%	2,87%	8,13%	32,06%	56,94%	209	4,43	5
Hallinnoi SM-liigaa eli Roller Derby Suomi Cupia	0,48%	0,48%	8,17%	15,87%	75%	208	4,64	5
Hallinnoi Suomen naisten maajoukkuetta	0,96%	2,4%	11,54%	20,19%	64,9%	208	4,46	5
Edustaa myös tuomareita ja toimitsijoita	3,83%	5,26%	19,62%	22,97%	48,33%	209	4,07	4
Yhteensä	1,15%	2,3%	10,16%	20,61%	65,77%	1043	4,48	5

Kysymyksen tarkoitus on selvittää vastaajien mielipiteitä RDF:n harjoittamaan toimintaan. Mitä suurempi prosenttimäärä on kohdassa ”Samaa mieltä” sen parempi RDF:n kannalta, koska silloin heidän jäsenensä näkevät kattojärjestön toimivan RDF:n etusivullakin olevien väitteiden mukaan. Jos vastauksia on paljon vasemmalla laidalla kohdissa ”Jonkin verran eri mieltä” ja ”Eri mieltä” on se merkki siitä, että RDF:n olisi hyvä toimia näkyvämmiin. Kyselyskaalan keskimäinen kohta ”Ei samaa eikä eri mieltä” ei kerro paljoakaan vastaajien mielipiteistä. Se voi kertoa, että vastaajat eivät juuri miettineet vastaustaan tai sitä, että eivät ole kiinnittäneet asiaan huomiota.

Kysymyksen tulos näyttäytyy positiivisena RDF:n kannalta, sillä enemmistö vastaajista on samaa mieltä väitteiden kanssa. Vähiten samaa mieltä ollaan väitteissä ”Edustaa myös tuomareita ja toimitsijoita” ja ”Edistää roller derbyä sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti”. Ensimmäisen väitteen tulos voi olla merkki siitä, että RDF:ltä kaivataan entistä enemmän toimitsija- ja tuomaritoimintaa tai siitä, että RDF:n ei tiedetä aktiivisesti ajavan myös heidän etuja.

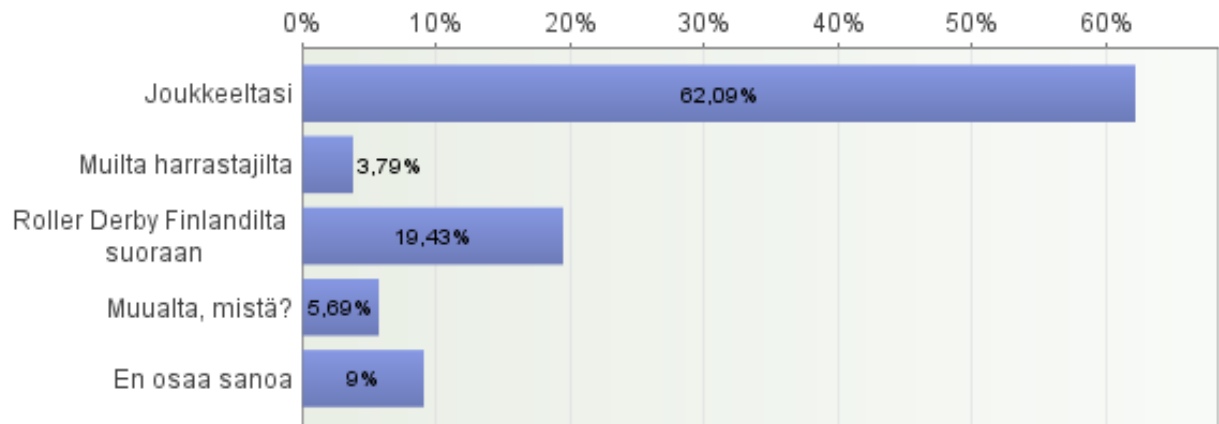
”Edistää roller derbyä sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti” – väitteen erimielisyys voi johtua joko siitä, että vastaajat eivät ole tietoisia RDF:n kansainvälisestä toiminnasta. Tässä tapauksessa RDF:n on hyvä kertoa avoimesti esim. järjestön eurooppalaiseen lajikeskusteluun osallistumisesta. Väitteen erimielisyys voi johtua myös siitä, että he vastaajat ole samaa mieltä siitä, että RDF:n toiminta kattaisi koko Suomen. Tätä tukee eräs kyselyn kommentti:

”Kysymykset olivat hiukan hassusti aseteltuja: Vaikka teidän käytännössä mitä RDF sanoo tekemävänsä, en missään nimessä voi allekirjoittaa sitä.. RDF kyllä sanoo olevansa kattojärjestö ja olevansa kaikkia varten, käytännössä tätä ei ole kuitenkaan tapahtunut. Pieni seura, joka ei pelaa cuppia, ei hyödy RDF:stä mitenkään. Ainoa asia mikä on nyt hyödyttänyt on Luisteluliiton jäsenyys.”

Tässä tapauksessa RDF:n on hyvä kartoittaa jäsenseurojen tyytyväisyyttä järjestön toimintaan ja sitä kautta kehittää toimintaansa palvelemaan entistä paremmin jäseniään. Jäsenseurojen tyytyväisyyskyselyn hyödyllisyydestä puhuu myös seuraava kommentti:

”Seurassamme on myös virinnyt paljon keskustelua RDF:n linjasta toimia meidän äänitorvena. RDF edustaa isojen seurojen asioita ja näkökulmia ja ne välillä vaikuttavat negatiivisesti meidän toimintaan. Esim. Lajin imago on enemmän kulttuuria kuin urheilua, ja täällä pimeässä pohjolassa, väki ei ole niin vakuuttunut siitä, että tämä on oikeaa urheilua lainkaan -> tämä vaikuttaa kaikkeen harrastajamääristä, avustuksista, liikuntapaikkojen saamiseen saakka. Toiveena olisi että RDF toimisi puolueettomana, neutraalina ja yleisenä toimielimenä, ja seurat itse määrittelisivät omat linjansa sen suhteen miten tuovat itseään esille. Välttyttäisiin yleistyksiltä, jotka eivät pidä paikkaansa joka puolella Suomea.”

Tekemäni kyselyn 24. kysymys on: Keneltä useimmiten saat tietoosi Roller Derby Finlandin lähettämät viestit? Vastaus tähän on seuraava:

Kuvaajassa olevia vastauksia sain 211 kappaletta

Kyselyn mukaan enemmistö saa viestin omalta joukkueeltaan, mahdollisesti yhteyshenkilön kautta, mikä on tarkoituskin. RDF:n on edelleen hyvä panostaa seurojen yhteyshenkilöiden aktiivisuuteen ja mahdollisesti hankkia lisää yhteyshenkilöitä seuroista. Seuraava kyselyn kommentti tukee sitä, että RDF:n kannattaa panostaa hyvään sisäiseen tiedottamiseen:

”RDF ei tiedota itse aktiivisesti kenellekään seuroille juuri mitään vaan siellä luotetaan että ”yhteyshenkilöt” tiedottavat omiin seuroihinsa. Päätöksistä ei tule tietoa monesti kuin vasta siinä vaiheessa kun asiasta itse tiedustelee (esim. onko valiokuntaan valitut jo päätetty? esityslistan mukaan joo, mutta tiedotusta ei ole tapahtunut?)”

Jotta kommunikoinnissa ei luotettaisi liikaa seurojen yhteyshenkilöön, olisi RDF:n hyvä tiedottaa myös suoraan jäsenseurojen jäsenille, jota kautta 19,43 % vastaajista saikin tietoa. Tämä voi tapahtua hyvin esim. Facebook sivun tai virallisten sivujen kautta.

3 ULKOINEN VIESTINTÄ

Ulkoisessa viestinnässä pääpaino on suhdetoiminnassa median kanssa, mikä tarkoittaa haastattelujen antamista ja tiedottamista. Tällainen toiminta saattaa

tarvita tuekseen Suorokin tai roller derbyn SM-tapahtumat, jotta se kiinnostaa lehdistöä ja jotta lehdistö löytäisi uutisoivasta asiasta konkretiaa ja sellaista, mikä kiinnostaa kyseisen median käyttäjiä. Juuri Suorokin tai SM-cupin kaltaiset tapahtumat ovat helposti ymmärrettävissä, ja niitä suunniteltaessa on hyvä olla aktiivinen median suuntaan.

RDF:n ulkoisen viestinnän tavoitteita voivat olla roller derbyn näkyvyyden lisääminen perinteisessä ja sosiaalisessa mediassa sekä roller derbystä sellaisen kuvan antaminen, joka heijastaa myös useimpien harrastajien ajatuksia lajista. Roller derbyn näkyvyys mediassa edesauttaa myös uusien harrastajien ja lajista kiinnostuneiden saamista mukaan toimintaan. Se on tärkeää roller derbyn kaltaiselle nuorelle ja pienelle harrastuslajille, koska harrastajamäärän kasvu vaikuttaa myös lajin positiiviseen kuvaan ja vakavasti otettavuuteen.

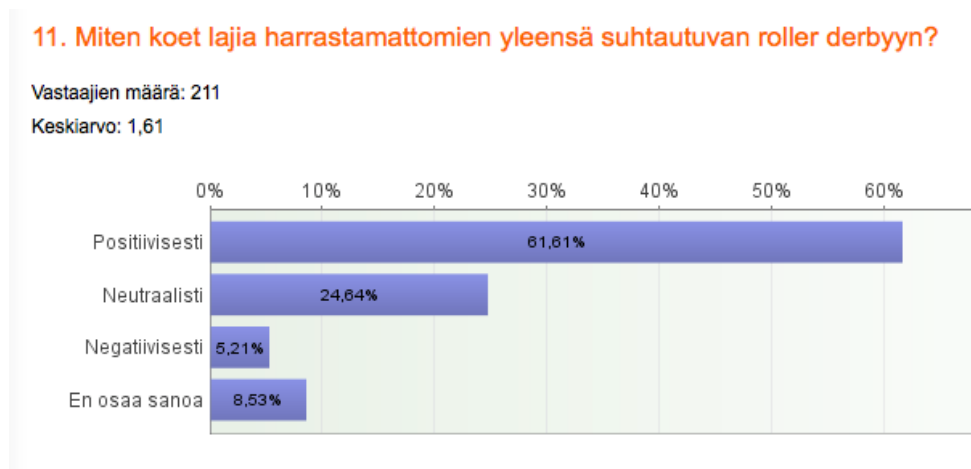
3.1 Nykytila

RDF:n viestii kansainvälisesti hyvin, sillä ainakin julkisella Facebook sivulla viestitään englanniksi. Sen sijaan RDF:n viralliset sivut ovat suomeksi mutta on hyvä, että sivuilla on mainittu, että tietoa voi saada myös englanniksi sitä pyydettyäessä. Sitten kun asiaan on resursseja, voi sivujen englanninkielisyyttä lisätä.

RDF:llä on sivut myös Youtubessa, mutta niitä ei ole päivitetty kolmeen vuoteen. Niin suuri päivittämistauko antaa kuvan, että RFD:n toiminta on lakannut. Youtuben käyttämistä kannattaa kuitenkin jatkaa, koska esim. Facebook-sivuilla on helppo jakaa Youtube-videoita. Youtubeen voi hyvin tehdä esim. tyylikäs roller derbyn lajiesittelyvideo, jonka tarkoituksena on innostaa harrastamaan lajia. Tämän kaltaiset videot vaativat kuitenkin melko paljon aikaa, työtä ja kenties rahaakin.

Roller derbyn ulkoista viestintää voi tutkia myös sitä kautta, että mitä lajia harrastamattomat ajattelevat roller derbyn olevan, ja miten he suhtautuvat lajiin.

Kysyin kyselylomakkeessa miten roller derbyyn harrastajat kokevat ulkopuolisten yleensä suhtautuvan lajiin. Tässä kuvakaappaus vastauksesta:

Enemmistö vastaajista kokivat ulkopuolisten suhtautuvan roller derbyyn positiivisesti, vastaajien määrä on 211 henkeä

Kyselyyn vastaneista suurin osa koki lajia harrastamattomien suhtautuvan roller derbyyn positiivisesti. Oletin ”Negatiivisesti” vastauksia olevan enemmän, mutta tuloksen mukaan tämä vastausryhmä jäi pienimmäksi. Kyselyn vastaajista vain pieni osa koki lajia harrastamattomien suhtautuvan roller derbyyn negatiivisesti. Kyselyn mukaan roller derbyyn harrastamiseen suhtaudutaan siis enimmäkseen positiivisesti. Se on hyvä merkki, koska silloin roller derbyyn imago on pystytty rakentamaan niin, että siitä välittyy ulkopuolisille positiivinen kuva.

3.2 Tulevaisuudessa

RDF vastaa koko SM-liigan markkinoinnista, mutta yksittäisen turnauksen markkinointi on järjestävän seuran vastuulla. RDF voisi auttaa näitä seuroja antamalla heille tiedottamispaketin, jossa on ohjeita mediaan kontaktoimisessa ja yleisesti markkinoinnista. Tämä paketti ei ole välttämättä kaikille seuroille tarpeen, jos heillä on vakiintuneet käytännöt tiedottamisessa. Kuitenkin esim. aloitteleville seuroille se voi tulla tarpeen, koska tiedottamis- ja viestintäpaketissa voi olla esimerkkejä, miten lajia voisi saada tunnetuksi järjestävän seuran kotikaupungissa. Eräällä kyselyyn vastaajalla on asiasta käytännön esimerkki:

”Seuroja voisi tukea/rohkaista jotenkin yleisölle avointen harjoitusten, scrimmien ja bouttien järjestämiseen. Se, että ihmisillä olisi mahdollisuus nähdä ja kokea itse laji, auttaisi varmasti myös harrastajamäärissä. Esim. Seinäjoella amerikkalainen futis keräsi tosi nopeasti fani- ja harrastajajoukon vain sillä, että pelkkiä harjoituksia mainostettiin yleisölle ja niitä pääsi seuraamaan kuka vaan. Samoin pelitulosten aktiivinen julkaisu ja tyrkyttäminen paikallis- ja maakuntalehdistöön jne. voisi auttaa urheiluleiman vahvistamiseen.”

Se, että roller deryn harrastamista ei turhaan tehdä katsojille tai asiasta kiinnostuneille mystistä, voi alentaa kynnystä ottaa lajista selvää ja kokeilla lajia. Tällöin se vaatisi sitä, että seura antaa luvan ihmisille tulla seuraamaan lajin harjoituksia myös avoimet ovet eli open skate – tapahtumien ulkopuolella.

Ulkoisessa viestinnässä RDF edustaa itsensä lisäksi roller derbyä urheilulajina. Siksi olisi hyvä, että roller derbyssä käytetyt termit olisivat yhtenäisiä siten, että RDF on edelläkävijä niiden käytössä. Se on vaikeaa, koska sääntöjä ei ole virallisesti käännetty suomeksi, jolloin virallisia suomenkielisiä termejäkään ei ole olemassa. Mikäli suomenkieliset säännöt tulevat joskus voimaan, on RDF:n hyvä antaa ohjeet seuroille termien käytöstä eli antaa ohjeistukset siihen, että mitä tarkoitetaan tietyillä termeillä. Tämä mahdollistaa yhteisen kieliasun roller derbyn viestinnässä koko Suomessa ja helpomman sääntöjen oppimisen. RDF:n on hyvä miettiä myös sitä, että onko lajin harrastajien hyvä esiintyä julkisuudessa oikealla nimellä vai derbynimellä ja keskustella myös siitä, että onko asialla merkitystä.

Jos säännöt joskus suomennetaan, on tärkeää, että juuri RDF ottaa asiakseen informoida seuroja oikeiden termien käytössä, ja sitoutuisi itsekkin esim. tiedotteissaan käyttämään oikeita termejä. Termien yhtenevä käyttö pätee myös sisäiseen viestintään, sillä se on roller derbyn harrastamista ja seuroja yhtenäistävä asia. Roller derby termien käyttö ja etenkin vääränlainen käyttö viestinnässä voi aiheuttaa voimakkaita tunteita, kuten seuraavassa kyselyn kommentissa käy ilmi:

”No ihmetyttää kertaluokkaa ihan vitusti, kuinka RDF:n sisällä ei kyetä käyttämään asioista niiden oikeita nimiä. Ei herätä hirveästi luottamusta, jos Suomi Cupin (joka ei ole SM-liiga) pääkoordinaattori ei kykene kirjoittamaan kaikkien osallistuvien joukkueiden nimiä oikein.”

Toiveita termien yhtenäistymisestä on useita muitakin, kuten seuraava:

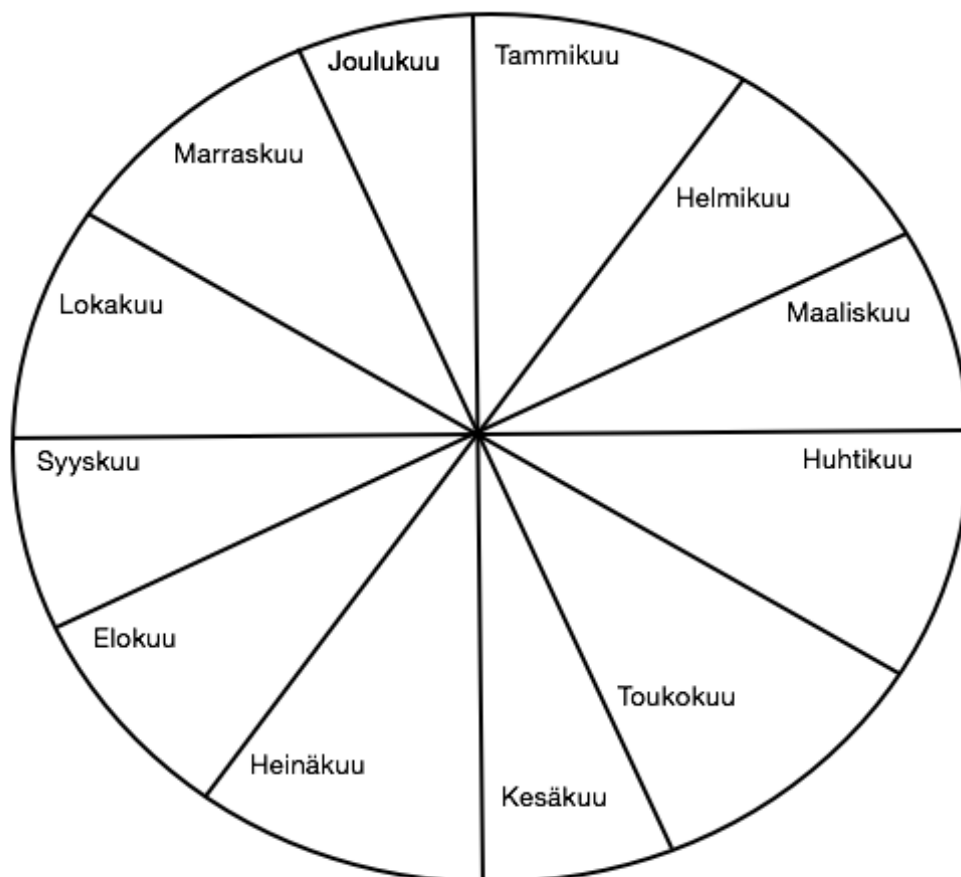
”Olisi kiva, että kaikki Suomen derbyseurat käyttäisi markkinoinnissaan samoja termejä (ei liiga, vaan seura tai joukkue; roller derby pienillä kirjaimilla eikä isolla Roller Derby; miten määritellä turnaus, onko SM-peliviikonloput turnauksia vai mitä). Lajin uskottavuuskin lisääntyy, kun ei käytetä sekavasti eri termejä ja kun kirjoitetaan lajin nimi niin kuin Suomessa urheilulajien nimet kuuluu kirjoittaa. Aamen :D”

Tämä termien yhtenäistyminen ja ohjeistukset roller derbyn viestimisestä tuntuvat olevan tärkeimpiä asioita, jotka vaikuttavat sekä lajin sisäiseen viestintään samalla yhtenäistään lajia. Se vaikuttaa myös ulkoiseen viestintään ja lajin antamaan ammattimaisen urheilun kuvaan.

RDF:n kannattaa kattojärjestönä lähestyä suuria medioita roller derbyssä tapahtuvien valtakunnallisten asioiden puitteissa (esim. roller derbyn saaminen Suomen Luisteluliittoon). Aluekohtaisissa viestinnässä (esim. kansainvälinen bootcamp + peli Oulussa) RDF:n kannattaa käyttää pohjoisia seuroja asian viestimisessä, koska viestintä ja markkinointi on silloin tehokkaampaa. Kaupungin oma roller derby seura voi saada tiedotteen läpi lehdistöön helpommin, kuin RDF lajin kattojärjestönä. Tällöin RDF voi tarjota viestintäosaamista tapahtumasta viestiville seuroille.

Internet ja sosiaalinen media (some): RDF on hyödyntänyt hyvin KARU-lehteä tuomalla itseään esille esimerkiksi lehden kolumnien kautta. Myös lehdessä oleva RDF:n hallinnoima blogin ylläpito tulevaisuudessakin on tärkeää, sillä se antaa säännöllisen tiedotuskanavan RDF:lle. RDF voi tehdä blogin kirjoittajille esim. vuosikellon, johon on merkitty kuukauden tarkkuudella tärkeimmät tapahtumat, jotka on tiedossa etukäteen. Esim. Suomen Luisteluliitolta tulevat koulutukset, kurssit ja koulutukset sekä SM-liigan ottelut

voi merkitä vuosikelloon, jotta niistä asioista blogin ylläpitäjät muistavat kirjoittaa. Alla on tekemäni yksinkertainen vuosikellopohja, josta voi halutessaan ottaa mallia:

Created by Paint X

RDF:n toiminta mm. Youtubessa, Instagramissa ja Twitterissä on joko melko hajanaista, vasta aluillaan tai toiminta on loppunut kokonaan. Youtubessa viimeisin video on ilmestynyt kolme vuotta sitten, ja Twitterissä viimeisin teksti joulukuussa 2014. Instagramissa on RDF:n tili, mutta ei vielä yhtään sisältöä tai muuta aktiviteettia. Kaikkiin näihin somepalveluihin on hyvä nimetä henkilöitä, jotka valvovat tilejä ja hoitavat niiden päivittämisen. Päivittämisvuorot voi jakaa halukkaille esim. kuukaudeksi kerrallaan, jolloin palvelun ”vahtivuorossa” olevan tehtävänä on ylläpitää sosiaalisen median kanavia. Päivittämistahti on hyvä soveltaa kanavakohtaisesti: Twitteriin ja Instagramiin on hyvä lisätä materiaalia useammin kuin Youtubeen. Twitteriin ja Instagramiin voi lisätä materiaalia

päivittäin kun taas Youtubeen voi lisätä videoita harvemmin, esim kerran kuukaudessa riippuen videoiden laadusta.

3.3 Kriisiviestintä

Alla on lista kriisiviestinnän ohjeista, jotka on otettu Timo Parkkolan Kulttuurituottajan tiedotusoppaasta. Ohjeita voi soveltaa mm. RDF:n järjestämiin tapahtumiin, esim. Roller Derby Suomi Cupin otteluihin. Kriisiviestinnän miettiminen auttaa valmistautumaan mahdollisten ja mahdottomaltakin tuntuvien uhkakuvien tiedottamiseen. Mahdollisia uhkakuvia voivat olla jonkun vilpallinen ja vahingollinen toiminta, sekä lajin harrastajan vakava loukkaantuminen tai kuolema. Listan kysymyksiä on hyvä käydä läpi ja keksiä uusia esim. viestintäryhmän kanssa.

Kriisiviestinnän toteuttaminen:

- Kuka antaa luvan kriisiviestinnän käynnistämiseksi?
- Kuka tai ketkä antavat kriisiä koskevia lausuntoja?
- Kuka vastaa tiedotuksen kokonaisuudesta ja konsultoi lausuntojen antajia (jottei julkisuuteen pääse ristiriitaisia lausuntoja)?
- Kuinka nopeasti annetaan ensimmäinen lausunto?
- Mitkä ovat tiedotustoiminnan kohderyhmät?
- Miten tiedotus järjestetään (järjestetäänkö tiedotustilaisuus, kuinka sisäinen tiedonkulku varmistetaan tms.)

(Parkkola, Timo 2005. Kulttuurituottajan tiedotusopas. Sarja C. Oppimateriaalit 12/2005. Nykypaino Oy: Helsinki.)

Kriisiviestinnässä kannattaa käyttää eri viestintäkanavia perustuen niiden nopeuteen. Sosiaaliseen mediaan (nopeimmasta päästä Facebook ja Twitter) on hyvä viestiä, jos tietoa halutaan kertoa nopeasti eteenpäin. Sen jälkeen voi lähestyä mediaa ja kirjoittaa esim. RDF:n blogiin.

3.4 Yhteiskuntasuhteet

Roller derby on yhdessä muiden urheilulajien kanssa riippuvainen yhteiskunnasta niin rahoituksen kuin esim. harrastuspaikkojen saamisessa. Lisäksi RDF:llä on mahdollista hakea rahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Yhteiskunta vaikuttaa näin roller derbyn harrastamiseen, mutta myös RDF voi vaikuttaa yhteiskuntaan herättämällä keskustelua roller derbyn kannalta tärkeistä asioista, kuten rullaluistelulajista Suomessa ja naisurheilusta.

RDF:n toimintaa rahoitetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta-avustuksella sekä mahdollisella erityisavustuksella. OKM:n avustukset tuovat rahan lisäksi myös näkyvyyttä järjestölle kun asiasta tiedotetaan sekä OKM:n taholta että mahdollisesti myös muualla mediassa. Se että OKM rahoittaa RDF:n toimintaa luo kuvan siitä, että laji on kasvava ja että sen kattojärjestö on aktiivinen toimija lajin eteenpäin viemisessä. RDF voi mahdollisesti käyttää tulevaisuuden tiedotteissaan Suomen Luisteluliiton logoa, mikä voi auttaa tiedotteen leviämässä ja pääsyssä medioihin.

Ylelle tulee vuonna 2015 uudeksi julkaisupäälliköksi uudistusmielinen Risto Kuulasmaa, joka on tunnettu TV-sarjojen Duudsonit, Madventures ja Docventuresin tuottamisesta. Kuulasmaan alaisuudessaan ovat 19.1.2015 lähtien Yle Areena, Yle TV1, Yle TV2, Yle Teema, kansainväliset hankinnat ja Yle arkisto. Kuulasmaa ei määrää Ylen sisällöstä, mutta hänen vastuullaan on Ylen brändäys. Kuulasmaa haluaa saavuttaa nuoret katsojaryhmät ja hän haluaa antaa mahdollisuuden keskusteluun: "Kutsun Pasilaan asiakkaita ja potkin yleläisiä tapaamaan ihmisiä kentällä". Ylen muutokset tulevat näkyviin 2 – 3 vuoden päästä. Tämä voi olla hyvä mahdollisuus lobata roller derbyn uutisointia ja otteluiden videointia myös Ylelle.

RDF:n aktiivinen osallistuminen European Roller Derby Associationin perustamiseen on hyvä keino edistää lajia ja luoda kansainvälistä näkyvyyttä etenkin, jos kauden 2015 päämajan sijoittaminen Helsinkiin onnistuu. RDF hakee myös vuoden 2017 EM-kisojen pitämistä Helsingissä, mikä toteutuessaan toisi hyvää medianäkyvyyttä lajille etenkin lehdistön urheilupuolella, koska kyseessä olisi Euroopan mestaruustason urheilua. RDF pyrkii mahdollisten EM-kisojen myötä tuomaan roller derbyn televisioon, josta voi keskustella esimerkiksi edellä mainitun Ylen uuden julkaisupäällikön kanssa.

4 MARKKINOINTIVIESTITÄ

Markkinointiviestintä eli promootio on yksi markkinoinnin keino. Markkinointiviestintää on muun muassa maksullinen ja maksuton mainonta sekä tiedottaminen.

Mainonta ja sponsorointi kuuluvat myös markkinointiviestinnän alle. Mainonta on maksullista toimintaa, joten siksi se osio jää pieneksi, kuten myös sponsorointi roller derbyn toimesta. Roller derby voi kuitenkin hyödyntää sponsorisopimuksia, mikä on hyvä keino saada sekä näkyvyyttä että mainostuloja. Myös tiedotus ja suhdetoiminta kuuluvat markkinointiviestintään.

4.1 Nykytila

Roller Derby Finlandille sopivat markkinointikohderyhmät voi jakaa seuraavasti:

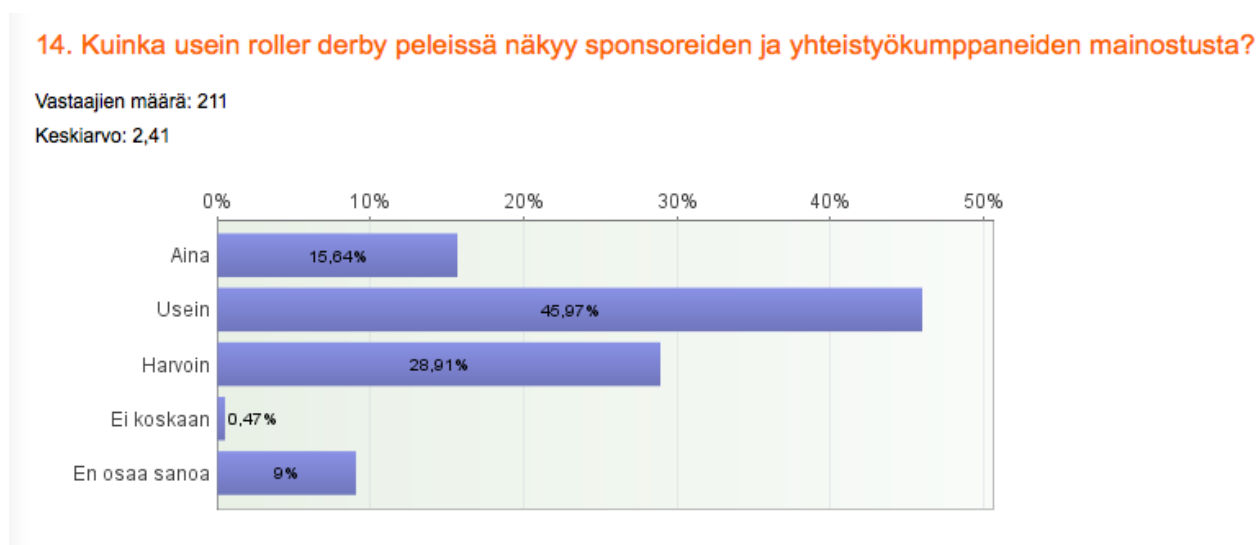
- uusien jäsenseurojen saaminen, mikä edellyttää uusien seurojen pystyttämistä
- uusien harrastajien saaminen lajin pariin
- katsojien ja seuraajien saaminen lajille

Roller Derby Finlandin jäsenseuroja on 20 ja heillä on jäseniä yhteensä 780 henkeä (tieto saatu Roller Derby Finland ry:n jäsenrekisteristä 9.12.2014). Roller Derby Finlandin Facebook-sivulla on tykkääjiä 1357 henkeä (9.12.2014).

RDF ei ole markkinoinut roller derbyä kovin suunnitelmallisesti etenkin ilman aikaisempaa viestintäsuunnitelmaa. RDF on kuitenkin hyödyntänyt yhteisviestintää Helsinki Roller Derbyn kanssa esim. seuran 5-vuotis syntymäpäivillä. Muuten suuri osa roller derbyn viestinnästä tapahtuu paikkakunnallisesti RDF:n jäsenseurojen toimesta seurojen pelien tai tapahtumien yhteydessä. Konkreettinen tapahtuma yleensäkin auttaa viestinnässä, esimerkiksi Suorokin tiedottaminen.

Roller derby ei ole hyödyntänyt sponsoriyhteistyötä yhtä laajasti kuin muut perinteiset urheilulajit Suomessa, esim. jääkiekko ja salibandy. Joillakin yksittäisillä seuroilla varmasti kuitenkin on omat vakiintuneet sponsorinsa ja usein seuran järjestämällä tapahtumilla on tapahtumakohtaiset sponsorit. RDF:n vuoden 2015 toimintasuunnitelman mukaan järjestö haluaa kehittää sponsoriohjelmaa Suomi Cupille, mikä on hyvä asia markkinoinnin ja ulkoisen viestinnän kannalta. Suomi Cupiin liittyvässä sponsoroinnissa on hyvä olla yhteydessä SM-cupissa pelaaviin seuroihin, jotta he tietävät mitä sponsoreille on luvattu SM-pelien näkyvyydestä.

Kysyin kyselyn vastaajien mielipiteitä sponsoreiden näkyvyydestä roller derby peleissä, alla on kuvakaappaus saaduista vastauksista:

Kysyin kyselyssä vastaajien mielipiteitä seuraaviin väittämiin roller derby pelien markkinoinnista:

15. Kerro mielipiteesi seuraaviin väittämiin. Roller derby pelien markkinointi:

Markkinoinnilla tarkoitetaan tässä tapauksessa visuaalista puolta, esimerkiksi julisteita, flyereita, tapahtumasivuja ja niin edelleen.

Vastaajien määrä: 209

Keskiarvo: 3,75

	Olen eri mieltä	Olen jonkin verran eri mieltä	En ole samaa enkä eri mieltä	Olen jonkin verran samaa mieltä	Olen samaa mieltä	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Eroaa muiden urheilulajien pelien markkinoinnista	1,91%	6,22%	8,13%	46,89%	36,84%	209	4,11	4
On keskittynyt lajin urheilulliseen puoleen	6,22%	32,54%	26,79%	25,36%	9,09%	209	2,99	3
On keskittynyt hauskuuteen ja näyttävyYTEEN	1,44%	5,29%	12,02%	51,92%	29,33%	208	4,02	4
On saman tyylistä monissa seuroissa	2,87%	13,4%	18,66%	47,37%	17,7%	209	3,64	4
On järjestävän seuran näköistä ja tyylistä	0%	5,29%	19,71%	44,71%	30,29%	208	4	4
Yhteensä	2,49%	12,56%	17,07%	43,24%	24,64%	1043	3,75	4

Kysymykseen vastasi 209 henkilöä, enimmäkseen vastaajat ovat olleet väittämässä jonkin verran samaa mieltä

Halusin kysymyksessä selvittää sen, millaista lajin harrastajat kokevat roller derby pelien markkinoinnin olevan. Vastauksissa on jonkin verran hajanaisuutta mikä voi kertoa siitä, että pelejä mainostetaan eri tavalla seurasta riippuen. Vastaajat ovat eniten samaa mieltä väitteestä ”Eroaa muiden urheilulajien pelien markkinoinnista” (olen samaa mieltä 36,84 %, olen jonkin verran samaa mieltä 46,89 %). Eniten eri mieltä ollaan väitteestä ”On keskittynyt lajin urheilulliseen puoleen” (olen eri mieltä 6,22 %, olen jonkin verran eri mieltä 32,54 %). Kysely keräsi jonkin verran avoimia vastauksia jotka koskivat myös roller derbyn mainontaa, kuten seuraava kommentti:

”En kuitenkaan haluaisi nähdä viestinnän esim. pelien mainonnassa muuttuvan samanlaiseksi kuin se on vaikka futiksessa. Nykyinen linja on mukavan erilainen ja voi toimia hyvinkin.”

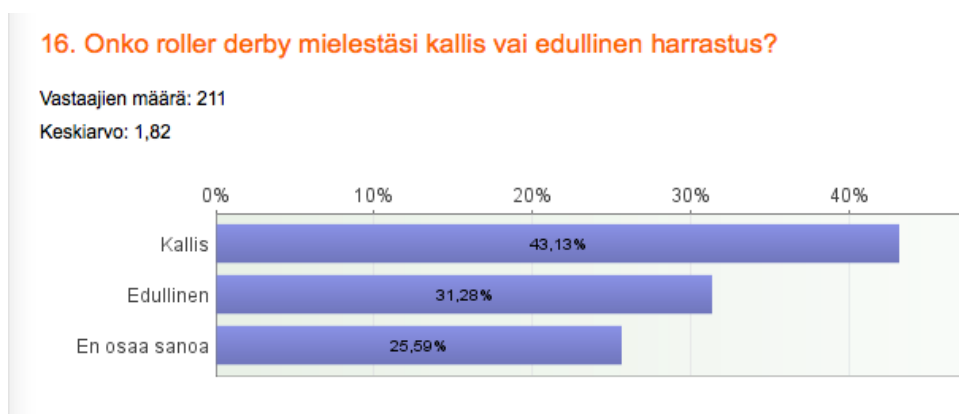
Lajin pelien markkinointi tuntuu olevan hauskaa, näyttävää ja muista urheilulajeista poikkeavaa mutta myös melko lailla järjestävän seuran tyylistä. Roller derbyssä ei ole tiedossa yleisiä ohjeita tai suuntaviivoja pelien markkinointiin, vaan painotus joko urheilulliseen tai kulttuurimaiseen ulkoasuun tulee pelin järjestävältä seuralta. Kuitenkin esim. Roller Derby Suomi Cupin ollessa kysessä, voisi RDF halutessaan antaa ohjeistukset järjestävälle seuralle

SM-liigan pelien markkinointiin riippuen siitä, että haluaako RDF alkaa painottamaan jotakin tiettyä aluetta roller derbyn imagossa.

4.2 Roller derbyn harrastajien profilointi

Roller derbyn harrastamisen kannalta on tärkeää, että laji saa harrastajia vuosi vuodelta enemmän. Potentiaalisille harrastajille roller derbyn markkinointi helpottuu ja kohderyhmät selkiytyvät, kun tiedetään miten roller derbyä harrastetaan nyt. Olen kyselyssäni kysynyt lajin harrastajien rahan ja ajan kulutusta sekä aikaisempaa harrastustaustaa.

On hyvä merkki, että lajista kiinnostunut tulee roller derby tapahtumiin asti kuulemaan lajista lisää. Siitä seuraava askel on saada henkilö liittymään seuran jäseneksi, ja mahdollisesti seuran järjestämään aloittelijoiden kurssille. Jotkut lajista kiinnostuneet voivat epäröidä roller derbyn aloittamista, kun harrastamisen hinta tulee puheeksi. Kysyin kyselyssä lajin harrastajien mielipiteitä siitä, että onko roller derby kallis vai edullinen harrastus, alla kuvakaappaus vastauksista:

Enemmistö vastaajista pitää roller derbyn harrastamista kalliina lajina ja myös yhtenä negatiivisena asiana lajin harrastamisessa. Iso osa piti lajia kuitenkin myös edullisena, ja melkein yhtä iso osa ei osannut sanoa. Lajin hintaan vaikuttavat paljon kotiseuran jäsenmaksut ja muut maksut, harrastusvälineet, vakuutukset, kilpaileminen ja matkustaminen sekä se, että missä roolissa (pelaaja / NSO / tuomari / valmentaja yms.) lajia harrastaa. Tämän lisäksi kysyin

harrastajien arviota siitä, paljonko he kuluttavat rahaa vuodessa roller derbyn harrastamiseen, alla kuvakaappaus vastauksesta:

17. Kuinka paljon arvioit kuluttavasi rahaa roller derbyn harrastamiseen vuodessa?

Laske mukaan matkustamiset, vakuutukset, varusteet, jäsenmaksut yms.

Vastaajien määrä: 206

	Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani
€	50	8000	1069,22	700

Kuvasta huomaa, että vastaajien antamilla summilla on todella isoja eroja sillä minimisumman ja maksimisumman ero on 7 950 €. Keskiarvona noin 1 000 € tuntuu melko todenmukaiselta summalta lajin uudelle harrastajalle. Yleisimpä aloittelevan harrastajan kuluja, oman aktiivisuuden ja harrastusroolin mukaan, ovat luistinten ja suojien, peli- ja treeniasujen sekä vakuutusten hankinta sekä muut menot. Lajin kuluja kyselevälle ja lajista kiinnostuneelle on hyvä mainita nämä asiat, jottei asia tule hänelle myöhemmin ikävänä yllätyksenä, ja jotta hän osaa siihen hyvissä ajoin varautua.

Rahan käytön lisäksi kysyin vastaajilta heidän ajankäytöstään roller derbyn harrastamisessa. Erotin vastauksissa roller derbyn varsinaiseen harrastamiseen liittyvän ajankäytön ja muu roller derbyyn käytettävä ajankäyttö. Varsinaiseen harrastamiseen sisällytin kyselyssä mm. treenaamisen, peleihin valmistumisen, kursseilla käymisen, sääntöjen ja pelitaktiikkojen opiskelu yms. Muuhun roller derbyyn käytettävä aika voi liittyä hallitus- ja yhdistystyöhön, pelien ja tapahtumien järjestämiseen, roller derbyn markkinointiin tai muuhun roller derbyn edistämiseen. Kysyin lajiin käytettyä aikaa viikon tarkkuudella, alla kuvakaappaus vastauksista:

18. Kuinka paljon aikaa tunteina arvioit käyttäväsi normaalisti viikossa roller derbyn harrastamiseen?

Varsinaiseen roller derbyn harrastamiseen voi laskea esim. treenaamisen, peleihin valmistumisen, kursseilla käymisen, sääntöjen ja pelitaktiikkojen opiskelu yms. Muu roller derbyyn käytettävä aika voi sisältää esim. hallitus- ja yhdistystyö, pelien ja tapahtumien järjestäminen, roller derbyn markkinointi tai muunlainen roller derbyn edistämiseen käytettävä aika.

Vastaajien määrä: 208

	Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani
Roller derbyn varsinaiseen harrastamiseen käytetty aika (h)	0	100	6,64	6
Muu roller derbyyn käytetty aika (h)	0	25	4,07	3

Kysymykseen vastasi 208 vastaajaa. Kuvassa oleva maksimiarvon 100 epäilen olevan virheellisesti vastattu. Seuraana vastattu luki 100 jälkeen on 20.

Pienin annettu aika roller derbyn varsinaiseen harrastamiseen on 0 tuntia ja suurin 100 tunnin jälkeen annettu vastaus on 20 tuntia. Maksimiarvon ollessa 20 keskiarvo on 6,188405797. Tällöin myös minimi- ja maksimimäärän ero on 20 tuntia, mikä on melko suuri. Muu roller derbyyn käytetyn ajan pienin vastaus on 0 ja suurin on 25 erotuksen ollen näin 25. Ero tässäkin ajankäytössä on suuri.

Kyselyn vastaajat käyttävät keskimääräisesti 4,07 tuntia viikossa muuhun roller derbyn toimintaan varsinaisen harrastamisen lisäksi mikä kertoo, että ainakin tähän kyselyyn vastanneet ovat aktiivisesti mukana roller derbyn kehittämisessä. Toisin kuin rahan käytön keskiarvo, en pidä tämän kysymyksen vastausten keskiarvoa 6,188405797 todenmukaisena suunnannäyttäjänä uusille lajin harrastajille. Keskiarvo voi olla noin korkea, koska kyselyyn ei vastannut kovin moni uusi lajin harrastaja. Uusille lajin harrastajille on usein erikseen lajiin tutustuttava aloittelijakurssi, jonka treeniajat tuskin yltyvät kaikkialla seuroissa kuuteen tuntiin viikossa. Kuutta tuntia viikossa per viikko voi mielestäni soveltaa tavoitteelliseen ja kilpailuhin tähtäävään harjoitteluun.

Kysyin roller derbyn harrastajien aikaisempaa harrastustaustaa jotta tiedän, että löytyykö vastauksista enemmän liikunnallisia tai muunlaisia harrastuksia, yksilö- vai joukkuelajeja vai henkilöitä, jotka eivät ole harrastaneet juuri mitään (liikunnallista) ennen roller derbyä. Tähän kysymykseen aikaisemmasta harrastuneisuudesta vastasi 203 henkilöä. Vastaukset ovat avoimia vastauksia, joten tuloksia ei pysty kovin luotettavasti purkamaan numeeriseen muotoon. Alla on kuitenkin Webropolin analysointityökalun avulla tehtyjä kuvakaappauksia sanapilvestä, yleisimmin ilmentyneistä sanoista ja ryhmittymisestä.

Kuva sanapilvestä:

Mitä olet harrastanut ennen roller derbyn aloittamista?

Sanapilvi

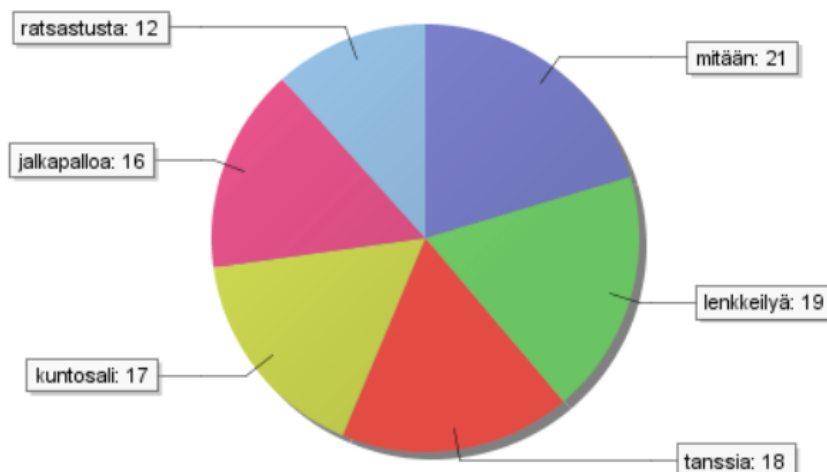
aikuisiällä aktiivisesti baletti derbyä ennen erilaisia harrastanut hiihtoa jalkapallo jalkapalloa joogaa judoa jumppaa jumppia juoksu juoksua jääkiekko jääkiekkoa kahvakuula kaikkea koripallo koripalloa kuntonyrkkeilyä kuntosali kuntosalia kuntosalilla käsitöitä käymistä lapsena lenkkeily lenkkeilyä lentopallo lentopalloa liikuntaa lukemista lumilautailu lumilautailua mitään monipuolisesti musiikkia mutta muuta nuorena nyrkkeilyä oikeastaan ollut paljon partio partiota pesäpallo pesäpalloa pilates potkunyrkkeilyä pääasiassa ratsastus ratsastusta ryhmäliikunta ryhmäliikuntaa ryhmäliikuntatunteja salibandy salilla satunnaisesti satunnaista soittoa sulkapalloa sählyä taitoluistelua tankotanssia tanssi tanssia teatteria tosin uimista uinti uintia urheilua vuotta vähän yleisurheilu yleisurheilua

Sanapilvessä ovat korostettuina vastauksissa yleisimmin esiintyneet sanat

Suuremmat ja tummemmat sanat esiintyvät vastauksissa eniten. Tämän sanapilven mukaan mm. jalkapallo, kuntosali, lenkkeily ja tanssi ovat harrastukset, jotka on mainittu useimmiten. Myös sana ”mitään” on tummennettujen sanojen joukossa, mikä voi viitata, että on paljon myös niitä henkilöitä, joille roller derby on ensimmäinen kunnon harrastus.

Kuva yleisimmin esiintyvistä sanoista:

Yleisimmin esiintyvät sanat

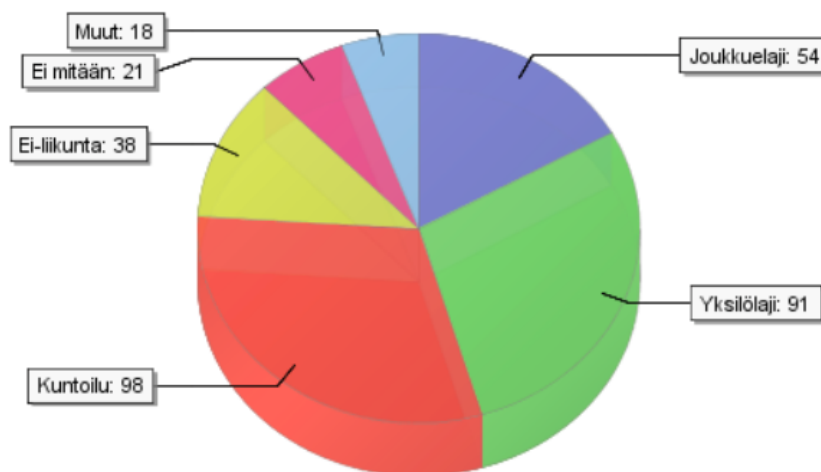

Yleisimmin esiintyneet sanat ovat Webropolin analysointityökalun löytämät

Kuvan yleisimmin ilmentyneet sanat eivät juuri voi tarjota enempää informaatiota vastaajien aikaisemmista harrastuksista, koska Webropol on irroittanut yksittäiset sanat kontekstistaan. Näin ollen sana **jalkapallo** voi esiintyä seuraavissa kahdessa keksityssä vastauksessa, jotka saman sanan käytöstä huolimatta ovat toistensa vastakohtia: ”olen harrastanut aikaisemmin **jalkapalloa** kymmenen vuotta” ja ”en ole aikaisemmin harrastanut mitään, en edes **jalkapalloa**”.

Kuva ryhmittymisestä:

Ryhmät

Jaoin harrastusvastaukset viiteen vastausryhmään: ei mitään, ei-liikunta, kuntoilu, joukkuelaji ja yksilölaji

Tein Webropolin omalla analysointityökalulla summittaisen ryhmäjaon vastausten kesken. Jaoin vastaukset viiteen ryhmään, joihin Webropol etsi sanoja vastauksista löytyvien avainsanojen mukaan. Webropolin työkalu ei ole tässä asiassa kovin tarkka, mutta siitä voi katsoa suurin piirtein lajin harrastajien aikaisemmat harrastukset.

4.3 Tulevaisuudessa

Koska Roller Derby Finland on Suomen roller derby seurojen kattojärjestö, on järjestön hyvä pysytellä puolueettomana ja sponsorivapaana, jos asia niin nähdään. Kuitenkin esimerkiksi Suomen Jääkiekkoliitolla on lukuisia sponsoreita, muun muassa Gigantti, Grandiosa, Sokos Hotels, Helsingin Sanomat, Karjala, Finnair, Iltasanomat, Viking Line, Radio Nova ja OP-Pohjola. Sponsorit tuovat taloudellisen lisäyksen myötä myös omaa imagoaan mukaan, joten sponsoritahojen miettiminen RDF:n ja roller derbyn imagon yhteenkuuluvuuden kanssa on tärkeää. Eniten rahaa tarjoava sponsoritaho ei välttämättä ole järkevin valinta.

Tein kyselyn, jossa kartoitin millaiset henkilöt harrastavat roller derbyä. Sen pohjalta on hyvä miettiä, miten potentiaalisia lajin harrastajia saadaan mukaan toimintaan. Sen sijaan ei vielä ole tutkittu ketkä ovat niitä, jotka haluavat seurata lajia katsomosta tai myöhemmin kenties myös kotisohvalta eli ns. penkkiurheilijoita. Myös tähän kysymykseen ei ole vielä vastausta: miksi roller derby ei tunnu vetoavan suomalaisiin urheilulajien seuraajiin yhtä paljon kuin esimerkiksi jääkiekko, jalkapallo, sähly tai muut perinteisemmät urheilulajit? Kyse saattaa olla esim. siitä, että naisurheilu ei kiinnosta yhtä paljon kuin miesurheilu ainakaan median puolelta. Asialle on vaikeaa tehdä mitään nopeasti, mutta tulevaisuudessa voi toivoa, että urheilun tasa-arvoisuus näkyisi konkreettisemmin myös mediassa. Tämä auttaisi varmasti myös roller derbyä saamaan lisää näkyvyyttä ja sitä kautta arvostusta.

5 ROLLER DERBYN TULEVAISUUDESTA

Roller derbyn harrastamisen kyselyssä monet vastasivat myös avoimiin kysymyksiin, mikä vaatii vastaajalta enemmän panostusta kuin esim. monivalintakysymykset. Tämä kertoo siitä, että monet lajin harrastajat ovat mielellään mukana roller derbyn kehittämisessä ja että heillä on sanottavaa asiasta. Tätä puolta lajin harrastajissa voi pitää mahdollisuutena ja voimavarana jota hyödyntämällä roller derbyn harrastamista voi edistää tarpeesta, joka kumpuaa lajin harrastajista.

5.1 Harrastajilta kuultua

Kysyin kyselytutkimuksessani roller derbyn harrastajien mielipidettä siihen, että minkä asioiden he toivoisivat muuttuvan tai kehittyvän lajin harrastamisessa. Tähän avoimeen kysymykseen vastasi 187 kyselyyn osallistujaa. Avoinnissa vastauksissa nostan kymmenen eniten esille nostettua asiaa:

1. Harrastamisen ja etenkin valmentamisen toivotaan olevan ammattimaisempaa.
2. Laji toivotaan otettavan vakavammin.
3. Toivotaan enemmän sponsoreita ja yhteistyötahoja.
4. Tasa-arvon edistäminen niin toimitsija ja tuomaritasolla kuin miesten, naisten ja muunsukupuolisten välillä.
5. Toimitsijoiden arvostus ylipäättään sekä enemmän yhteistyötä heidän, tuomareiden ja pelaajien välillä.
6. Juniori roller derbyn kehittäminen.
7. Seuroissa jäsenien aktiivisuus koetaan olevan epätasaista, sillä jotkut tekevät hyvin paljon työtä seuran eteen ja toiset eivät.
8. Toivotaan parempia treeniaikoja ja luistelupaikkoja.
9. Toivotaan enemmän yleisöä peleihin.
10. Toivotaan toimintaa ja treenaamista monen tasoille eli huomiota siihen, että jotkut haluavat kilpailla tosissaan ja toiset haluavat kohottaa kuntoa ja harrastaa roller derbyä.

Listan alkupää 1 – 6 ovat asioita, joihin RDF voi vaikuttaa omalla toiminnallaan.

Listan loppuosa 7 – 10 ovat asioita, jotka hoituvat parhaiten seurakohtaisesti.

Kohta 1: harrastamisen ja valmentamisen ammattimaisuus tulee varmasti kehittymään, jos RDF alkaa pyörittämään valmentajakoulutuksia Suomen Luisteluliiton kanssa.

Kohta 2: myös lajin vakavuus kehittyä sitä mukaan, kun seurat kehittyvät ja pääsevät entistä enemmän osallistumaan esim. SM-kisoihin. Lajin kehittyminen on näin jokaisen seuran ja harrastajan panoksista kiinni. Eräs kyselyn vastaaja toivoo seuraavaa:

”Että laji otettaisiin vakavammin. Tällä hetkellä se on tyypillinen naisvaltanen laji, jota muka kehitetään mutta kuitenkin mitään konkreettista ja radikaalia muutosta ei olla valmiita tekemään.”

Harrastajien keskuudessa tuntuu olevan jonkun verran tarvetta kehittää lajia, etenkin sen vakavaksi otettavuuden vuoksi. Kokonaisen urheilulajin kehittäminen on kuitenkin iso asia, jossa ei kannata hätiköidä. Laaja keskustelu asiasta kehittämisen pohjalle harrastajien, seurojen ja muiden tahojen kanssa on tärkeää, jotta mahdollisimman moni kokee tullessa kuulluksi asiassa. Roller derby on vielä melko pieni laji Suomessa (alle 1000 harrastajaa), että lajikeskustelu halukkaiden kanssa pitäisi olla mahdollista, jos keskustelumahdollisuuksista vain tiedotetaan tarpeeksi.

Kohta 3: Jos RDF kokee lajille olevan hyötyä sponsoreista ja yhteistyökumppaneista, voi järjestö resurssien puutteessa perustaa työryhmän työstämään asiaa.

Kohta 4: tasa-arvoasiassa RDF:n on hyvä olla ylimpänä elimenä taho, joka puhuu asian puolesta. Myös tämä asia näkyy konkreettisemmin seurojen omissa toiminnoissaan, mutta jos lajin harrastaja tuntee kokevansa syrjintää asiassa on hänen hyvä tietää, että hän ei ole asian kanssa yksin, vaan hän voi lähestyä lajin kattojärjestöä.

Kohta 5: roller derbyn yksi erikoisuus ja hyvä puoli on se, että toimitsijat ja tuomarit pääsevät treenaamaan yhdessä pelaajien kanssa. Kaikki pelaajat eivät välttämättä edes tiedosta asiaa, mikä voi osaltaan johtua toimitsijoiden ja tuomareiden tahattomaankin syrjintään. Toimitsijoiden ja tuomareiden puute vaikuttaa hälyttävästi roller derbyn harrastamiseen ja pelaamiseen, minkä vuoksi heidän kokema tyytymättömyys kannattaa ottaa huomioon ja selvittää asia. Yhteistyön puolesta puhuu myös seuraava kyselyn kommentti:

”Toivoisin myös eri ryhmien välistä yhteistyötä prannettavan. Tällä tarkoitan tuomari-toimitsija-pelaaja -yhteistyötä. Tämä on kaikista itsestään kiinni, ja vaatii sen, että kaikki asettavat itsensä tasavertaiseen asemaan muihin nähden, eivätkä ota mitään ennakkokäsityksiä toisesta ryhmästä. Lähinnä siis niin, että kaikkia ryhmiä tarvitaan aivan yhtä paljon pelin järjestämiseen, eikä kukaan pidä itseään parempana tai huonompana kuin jokin toinen ryhmä. Lajin on oltava sisäisesti yhtenäinen, jotta se voi kasvaa.”

Kohta 6: juniori roller derbyn kehittäminen on hyvällä mallilla RDF:n toimesta, tästä esimerkkinä se, että Suomen Luisteluliiton kautta hankittava vakuutuksessa on erikseen vaihtoehto myös alle 18-vuotiaille. Muuten juniori roller derbyn toiminta näkyy kaikista konkreettisimmin ainakin alussa roller derby seurojen toimesta. RDF voi tässä tapauksessa tukea ja antaa neuvoja juniori roller derbyn aloittamiseen seuroissa.

Kyselyssä Roller Derby Finlandin toimintaan liittyviä toiveita tuli seuraavasti:

1. Lisää aktiivitoimijoita sekä RDF -että seuratasolla.
2. Koulutusten ja muiden tapahtumien parempi organisointi RDF:n johdolla ja tuella, hallinnolliset ja taloudelliset asiat.
3. Lisää hyviä bootcamppeja, joissa olisi vierailevia valmentajia ulkomailta.
4. Kansallisen derbyn tason nostamista, johon divari ja Cuppi eivät tunnu riittävän.
5. Suomi Cuppiin ja Divariin paremmat säädökset, kurinpitomahdollisuus ja käytännöt.
6. RDF kehittyminen enemmän seuroille hyödylliseksi.
7. Tasavertaisuus seurojen välillä esim. yleisten ohjeistusten / suositusten avulla (esim. matka- ja koulutustuissa).
8. Toivotaan, että apua olisi helpompi pyytää ja saada ongelmiin.
9. Enemmän apua uusille seuroille ja valmennusavun kehittäminen.
10. Tukea seuran perustamisen jälkeen ja neuvoja niin paljon, kuin pystyy antamaan, jottei kukaan tekisi turhaan samoja virheitä tai pähkäilisi samojen ongelmien parissa. Valmennukseen opastusta, tai jonkinlaista ohjelmaa miten vuosi kannattaisi suunnitella.
11. Parempaa kommunikointia joukkueiden välille.
12. Toivotaan joukkueissa ymmärrystä siitä, kuinka tärkeää on toimia ja tehdä asioita yhdessä, jotta suomalaista roller derbyn toimintaa pystyy kehittämään.
13. Enemmän toimitsijoita, joita riittäisi kauemminkin Helsingistä. Myös toimitsijakoulutuksen kehittämistä.
14. Lisää tuomareita ja nasuja Suomeen.

Listan kohdat 1 – 3 liittyvät RDF:n aktiiviseen toimintaan. Näissä kohdissa toivotaan enemmän ja parempia tapahtumia, bootcamppeja ja vierailevia kouluttajia. Avoimet vastaukset osoittavat, että RDF:n aktiivinen toiminta koetaan hyödylliseksi ja sitä toivotaan vielä enemmän.

Kohdat 4 – 5 liittyvät RDF:n hallinnoimaan SM-liigaan, joita toivotaan kehitettävän enemmän. Vuosi vuodelta SM-liigan organisoituminen tulee varmasti tutummaksi, jolloin asioita pystytään tekemään sekä helpommin että paremmin. SM-liigan vakiinnuttua RDF voi miettiä myös muita tapoja nostaa kansallisen roller derbyn tasoa, mutta ensin kannattaa panostaa siihen, että nykyisen SM-liigan järjestäminen on vakaalla pohjalla.

Kohdat 6 – 10 liittyvät RDF:n toimintaan jäsenseurojen hyväksi. RDF:n tulisi olla helposti lähestyttävä taho, jolta on helppo pyytää ja saada apua. RDF:n suunnittelema uusien seurojen läpikävely on tärkeä osa tätä tehtävää.

Kohdat 11 – 14 ovat enemmän seurakohtaisia asioita, josta ainakin toimitsija- ja tuomarikoulutukseen voi myös RDF vaikuttaa edistämällä asiaa seuroissa ja omassa toiminnassaan. Nämä listan kohdat on esitettyinä, jotta RDF on tietoinen seurojen tarpeista.

Kysymys roller derbyn harrastamisen kehittämisestä on yksi tärkeimpiä kyselyn kysymyksistä, koska siinä tulee esille lajin harrastajien eriävät ja hajanaiset mielipiteet roller derbyn harrastamisesta ja siihen liittyvistä asioista. Alla on esimerkejä kommentteista, jotka herättävät roller derbyssä keskustelua. Olen irroittanut kommentit vastaajien koko vastauksista, jotta vertailu olisi selkeää. Lainausmerkkien sisältöön en kuitenkaan ole tehnyt muutoksia. Merkki ←→ tarkoittaa sitä, että kyseessä on eri kommentoijan mielipide. Olen laittanut vastakkain eriävän mielipiteen kommentit:

"Toivoisin, että roller derby vaalisi uniikkia luonnettaan. Että laji pysyisi persoonallisena, ettei lajilta katoaisi lajikulttuuri (esim. pelinimet) ja muu visuaalinen tunnistettavuus. Toivon, että laji profiloituu moninaisuuden ja erilaisuuden vaalijana." ←→ "Toivoisin, että laji pääsisi kokonaan eroon show-maineestaan ja siihen suhtauduttaisiin vakavasti otettavana urheilulajina. Osa seuroista tekee töitä tämän eteen, mutta (minun mielestäni valitettavasti) osa tuntuu yhä pitävän yllä mielikuvia "tytöistä värikkäissä paljastavissa vaatteissa tönimässä toisiaan"."

"Toivon, että derby pystyy säilyttämään kulttuurinsa ja ominaispiirteensä, mutta samalla raivaamaan tilaa urheilulajina ja luomaan harrastajistaan urheilijoita." ←→ "Haluaisin että roller derby profiloituisi enemmän urheilulajiksi kuin eri alakulttuuriksi."

"Enemmän mahdollisuutta 'vain harrastaa', tällä hetkellä laji hyvin kilpailuun tähtäävää"
←→ " Odotan aikaa, että myös harrastajat alkavat harrastaa lajia enemmän tosissaan ja muun kuin imagon takia."

Vastaajien avoimista kommenteista on vaikea sanoa, että mitä kyselyyn osallistujat haluavat roller derbyn olevan enemmän: lajikulttuurinsa säilyttävä rullaluistelulaji vai perinteisten joukkuelajien rinnalle nouseva täysipitoinen urheilulaji. Monista kommenteista käy ilmi, että roller derby toivotaan olevan molempia tai jotain siltä väliltä. Toisaalta roller derby toivotaan voitavan pitää muista lajeista poikkeavana lajina, mutta samaan aikaan kaivataan ulkopuolisten tahojen arvostusta, esimerkiksi liikuntatoimijoiden ja kaupunkien.

Vaikka roller derbyn harrastamisessa ollaan monta mieltä lajin imagosta, olen saanut Jyväskylän roller derby seuran ja RDF:n hallituksen haastattelun sekä kyselytutkimuksen vastauksista kuvan, että roller derbyssä tärkeää on yhteisöllisyys riippumatta siitä, että painotetaanko lajin harrastamisessa urheilullisuutta vai jotain muuta. Monille omasta joukkueesta on löytynyt kavereita ja läheisiä ystäviä, ja joillekin oma joukkue on kuin toinen perhe. Myös seuran ja joukkueen sisäiset ristiriidat ja niiden ratkominen kuuluu yhteisöllisyyteen. Yhteisöllisyyden puolesta puhuu seuraava kyselyn kommentti:

"Tykkään kuitenkin siitä että roller derbyyn mahtuu mukaan myös muutkin kuin pelaajat ja että yhteisöllisyys on suuri osa roller derbyä."

Hyvin monet toivovat roller derbyn myös kehittyvän nopeasti eli saavan uusia harrastajia, katsojia, seuroja, sponsoreita jne. Jotkut taas toivovat lajin pysyvän liikuntamuotona, jossa saa nauttia ilman turhaa stressiä tai painostusta sen kehittämiseen, eli mukavana kuntoilumuotona, jota voi vain harrastaa. Harva avoin vastaus on pelkästään negatiivinen ja vastaaja täysin tyytymätön lajin harrastamiseen, vaikka jotkut asiat lajissa häiritsevätkin. Pääsääntöisesti kyselyn vastaajat tuntevat olevan melko tyytyväisiä roller derbyn

harrastamiseen, vaikka esimerkiksi parempia harrastusaikoja- ja paikkoja toivotaan, sekä ylipäättään arvostusta roller derbyä kohtaan.

5.2 SWOT- analyysi RDF:n viestinnästä

Olen tehnyt Roller Derby Finlandin viestinnästä SWOT-analyysin heiltä saamieni asiakirjojen, hallituksen haastattelun ja harrastajien kyselytutkimuksen pohjalta. SWOT-analyysi:

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kansainvälinen viestintä on hyvää mm. WFTDA:n ja ERDA:n kanssa - RDF viestii tärkeistä asioista, jotka koskettavat monia lajin harrastajia, esim. Suomen Luisteluliiton asiassa - RDF on aktiivinen median suuntaan - RDF käyttää hyvin Facebook sivujaan 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - RDF viestii jäsenseuroilleen, mutta viestimisvastuu on annettu seurojen RDF:n yhteyshenkilöille. Jos seuran yhdyshenkilöt eivät välitä viestiä seuralle, niin viestinnässä syntyy katkos - RDF:llä ei ole viestintäsuunnitelmia - RDF ei hyödynnä paljoa virallisia nettisivujaan ulkoisessa ja sisäisessä viestinnässä - Sosiaalisen median (paitsi Facebook) päivittäminen on melko hidasta
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suomen Luisteluliitolta voi saada uusia viestintäkanavia ulkoiseen viestintään - Suomen Luisteluliitolta voi 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jäsenseurojen tyytymättömyys, mikäli RDF:n sisäinen viestintä ei saavuta kaikkia - RDF:n etäännyminen

<p>saada tukea roller derbyn harrastamiseen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uudet hankkeet, kuten juniori roller derbyn kehittäminen ja roller derbyn EM-kisojen järjestäminen, tuovat mahdollisuuksia medianäkyvyyteen 	<p>seuroistaan, mikäli molemminpuoleista vuorovaikutusta ei synny ja seurat kokevat, että eivät osaa pyytää apua ja eivät pyytäessä sitä saa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toiminta ei pääse etenemään, jos ihmiset eivät ymmärrä mikä RDF on, mitä se tekee ja miten toimintaan pääsee mukaan
---	--

Vahvuudet: Kansainvälinen viestintä on vahvaa RDF:ssä. Koska RDF käy keskusteluja mm. WFTDA:n, MRDA:n ja ERDA:n kanssa, järjestö voisi tiedottaa näistä asioista myös jäsenilleen selkokielellä, esimerkiksi blogiteksteissään tai sosiaalisessa mediassa. Tietenkään ei pidä vuotaa epävarmoja tai vasta aluillaan olevia keskusteluja julkisuuteen tai asioita, jotka eivät (sillä hetkellä) sinne kuulu, eli julkiseen tietoon kuuluvat vain ne tosiasiat, joista on lupa kertoa julkisesti. Tämä voisi lisätä entuudestaan RDF:n vastuullisuutta ja vakavuutta Suomen harrastajien keskuudessa. Asioista selkeästi, moneen kertaan ja monesta lähteestä tiedottaminen on tärkeää, jotta viesti saavuttaisi mahdollisimman monen.

Esimerkiksi roller derbyn siirtyminen Suomen Luisteluliiton valiokuntaan herätti harrastajissa mielenkiintoa ja kysymyksiä, koska se koskee lajin harrastajia mm. vakuutusten ja lisenssien kautta. Kuitenkin asiasta tiedotettiin RDF:n suunnalta lähinnä seuroille suoraan heidän sähköpostilistoille ja Facebookin ryhmien kautta, jossa toimivat seurojen aktiiviharrastajat kuten puheenjohtajat. Näiden henkilöiden on tarkoitus viedä RDF:n viestit eteenpäin seuroille. Myös roller derby lehti KARU kertoi asiasta. En kuitenkaan löytänyt asiasta tietoa esim. RDF:n virallisten sivujen uutiset - osiosta, järjestön omasta blogista tai RDF:n virallisilta Facebook sivuilta vaikka yritin etsiä. On siis hyvä käyttää useampaa tiedotuskanavaa, mutta jos näin moni tiedotuskanava on käytössä, on tärkeää,

että asioista tiedotetaan kaikissa paikoissa yhtenäisesti ja samoilla säännöillä. Näin viestin väärinymmärtämisen vaaraa on mahdollisuus pienentää.

Heikkoudet: RDF luottaa paljon siihen, että seurojen yleiseen sähköpostiin ja seurojen yhteyshenkilöiden sähköposteihin lähetetyt viestit saavuttavat kaikki seurojen jäsenet. Tässä vaiheessa RDF siirtää tiedottamisvastuun seuroille. Näin viestit voivat toki saavuttaa isonkin osan lajin harrastajista, mutta eivät kaikkia. Siksi olisi hyvä, jos RDF tiedottaisi asioista myös muilla kanavilla, kuten somessa, blogissa ja virallisilla sivuilla. RDF voi myös halutessaan laatia postituslistan, jonne innokkaat voivat lisätä sähköpostiosoitteensa, jolloin seuroille lähetetyt viestit tulisivat suoraan myös heidän sähköpostiinsa.

RDF:llä ei ole viestintäsuunnitelmia, joita voidaan tehdä viestintästrategian pohjalta. RDF ei ole myöskään hyödyntänyt järjestön virallisen nettisivun potentiaalia viestinnässä. Tämän tekeminen tavoittaisi kuitenkin mm. ne henkilöt, jotka eivät sosiaalista mediaa seuraa. RDF on jättänyt sosiaalisen median kuten Twitterin, Youtuben ja Instagramin käytön vähemmälle, joka voi olla heikkous ulkoisessa viestinnässä, mutta jonka voi muuttaa vahvuudeksi panostamalla niiden kanavien käyttöön.

Mahdollisuudet: Roller derbyyn saaminen Suomen Luisteluliiton lajivalikoimaan mahdollistaa sen, että RDF voi hakea sekä rahallista ja aineetonta tukea lajin pyörittämiseen Suomessa. Suomen Luisteluliitto voi tarjota esim. uusia viestintäkanavia RDF:n käyttöön ja kenties myös Suomen Luisteluliiton logon käyttämistä joissain lehdistöille lähetettävissä tiedotteissa.

RDF:n suunnittelemat uudet hankkeet, kuten uusien seurojen perustamiseen suunniteltu apu, juniori roller derbyyn kehittäminen Suomessa ja EM-kisoihin osallistuminen ovat kaikki asioita, jotka vievät roller derbyyn harrastamista eteenpäin ja ihmisten tietoisuuteen. Näistä asioista on hyvä tiedottaa sekä sisäisesti roller derby seuroja ja muita sidosryhmiä että ulkoisesti medialle, jotta ihmiset olisivat tietoisia niistä ja jotta hankkeista saisi kaiken hyödyn irti.

Uhat: RDF:n jäsenseurojen tyytymättömyys kattojärjestön toimintaan on vältettävissä, jos RDF onnistuu viestimään, että järjestö välittää aidosti

seuroistaan ja pyrkii kuuntelemaan heidän toiveitaan ja asioita. Seurojen toiveiden kuunteleminen ei tarvitse tarkoittaa toiveiden toteuttamista jos siihen ei ole resursseja tai haluja, mutta on tärkeää, että RDF kommunikoi seurojen kanssa ja kertoo, miksi joitain asioita ei pystytä tai haluta tehdä ja toisaalta kertoa myös siitä, jos seuroilta saatu palaute, kehittäisehdotus tai apu on otettu RDF:ssä ilolla vastaan.

Aito vuorovaikutus voi lähentää RDF:ää ja jäsenseuroja, jolloin siitä hyötyvät kaikki. Näin RDF pysyy paremmin perillä keskusteluista, joita käydään seurojen keskuudessa ja seurat taas voivat oppia ymmärtämään, että RDF:n harjoittama toiminta vaatii tukea seuroilta. Roller derbyn harrastamista pystyy hyvin edistämään RDF:n kautta, jolloin järjestön on hyvä olla toiminnaltaan läpinäkyvää ja sellaista, johon on helppo tulla mukaan. Tähän voi olla avuksi se, jos RDF:n hallitus esittäytyisi jäsenseuroille omilla nimillään ja kasvoillaan ja kertoisi omin sanoin, mitä tekee RDF:ssä ja miksi ja myös siitä, mitä varten Suomen roller derbyn kattojärjestö on olemassa.